

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugos-
lavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 420—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

Inserti:
Enoletna petstvarica (60 mm
široka in 3 mm visoka ali sje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglaš 50/5 mm K 25.
Izdaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva no praz-
nika ob 8. uri jutraj.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nepravilna pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 326

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne kruz.
ljubljanke št. 650 za naročnike in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7363.

Višji šolski svet.

Ljubljana, 4. februarja.

Konstituanta je po dolgem trudu izvolila
ustavni odbor, ki je začel delovati in prete-
sati ustavni načrt. Ministru prosvete gre vse
to prepočas; on je očitno inštanca nad kon-
stituanto in se zanjo ne zmeni, kakor ga malo
brigajo obstoječi zakoni. Ukaznim potom je
izdal novo naredbo o organizaciji šolske upra-
ve v Sloveniji in razpustil dosednji višji šol-
ski svet. Razrešil je predsednika višjega šol-
skega sveta — mu izrekel za delovanje svoje
priznanje — in imenoval za novega predse-
dnika ravnatelja dr. Stanka Bevka. Da bi bila
ta izprememba potrebna iz strokovnih ali na-
cionalnih ozirov, pač ne bo mogel trditi niti
sam minister. Priprave za sestavo novega
višjega šolskega sveta se vršijo na ministr-
stvom ukaz z naglico in nujnostjo, ki je v centralni
vladi zaman pričakujemo, razen če se pri-
pravlja kaka klopota. G. minister Pribečević
dela na podlagi »ukazov«, kar se mu zljubi,
brez vsakih škripulov, kaj velevali veljavni za-
kon. Tolaži se menda s tem, da ga ni prvič
in gotovo tudi ne zadnjič preluknjalo, dokler
ne bo preluknjalo kar cele države. Ali sme
res v naši državi en minister s svojimi abso-
lutističnimi akcijami izživljati ljudstvo, kakor in
kadar ga je volja?

Resnica o naši severni meji.

Silno razburjenje vlada v obmejnih
krajih zaradi najnovejših korektur državne
meje med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo.
Mnogi narodno zavedni posestniki pridejo
po novi meji pod avstrijsko državo. Celo
mnogi Nemci se branijo, da bi jih priklopi-
li k Nemški Avstriji. Naših ljudi, ki pri-
dejo v poštev, nihče ni vprašal, kam ho-
čejo pripadati.

Sedanji položaj na meji je glede pri-
jaznosti do naše države sedaj silno dober,
ker vsak, če ni popolnoma zaslepljen, vidi,
da se bankrotna Avstrija ne more držati.
Tega pa udje naše komisije niso upošte-
vali, ker so bili od začetka velikokrat raz-
očarani, ko so posameznike izpraševali,
kam hočejo pripadati. Razburjenje je tudi
radi tega veliko na meji sedaj, ker se želje
in zahteve Nemcev silno upoštevajo, ker
se skoraj vsakokrat njih težnjam ugoditi,
dasiravno so njih zahteve po večini nes-
miselne in neopravičene.

Težnje slovenskih posestnikov pa so
prezirali. Naši Slovenci se jokajo in roke
povzdigujejo, češ rešite nas, a komisija se
za to ne zmeni. Veliko nevolje vzbuja tudi
dejstvo, da se dela meja kar tje v en dan,
ne da bi se gledalo na kako obliko. Mar-
sikateri ima hišo v Jugoslaviji, njuje pa v
Nemški Avstriji. Na gospodarske ozire
posameznih posestnikov se sploh nič ne
ozirajo, dasiravno je komisija trdila, da se
bo ozirala samo na gospodarske interese.
Nekateri naši posestniki ob novi meji še
niti nimajo poštenega dovoza (ceste) do
svoje posesti in morajo voziti skozi —
Nemško Avstrijo.

Oblika te nove meje je nenaravna.
Ljudje zunaj se norčujejo in iz meje norce
brijejo. Pravijo, da je ravnotako, kakor da
bi pijanec delal s svojim sem in tje držav-
no mejo. Kjer je kak Nemec izrazil željo,
da bi rad bil s svojim posestvom v Nem-
ški Avstriji, pa so dotično posestvo kar iz-
rezali ven, da meja nima nobene oblike.
Ko bi si gospodje n. pr. samo na licu me-
sta pod Thalerjem v št. Ilju ogledali mejo,
bi se morali sami svoji umetnosti smejati.
Zavedamo se, da imata Jarckogel in Ko-
lerkogel sama na sebi dokaj važnosti, a
s tem, da je komisija vzela vse ostali meji
od Sv. Jurija naprej strategično važnost,
tudi Jarckogel ne bo rešil Maribora. Vzeli
ste nam tukaj vse važnejše višine na raz-
vodnici in jih dali Nemški Avstriji. Kaj
pomaga, če mi Jarckogel držimo, ko pa je
meja pri št. Ilju strategično tako slaba,
da pride lahko Nemec v nekaterih urah
v Maribor. Za strategično važni Buben-
berg pri Špilju pa se še naši zmenili niso.
Nemški delegati se zavedajo, kaj so
dosedgli in si menčajo roke. Vrezali so v
mejo naših lepih Slov. gor, ki jim dišijo
in držijo svoje roke nad njimi.

Mnogi slovenski viničarji in posest-
niki so popolnoma obupani, ker tudi v
verskem oziru ne bodo našli nobene to-
lažbe, ker svojih nemških duhovnikov ne
razumejo. Vemo za slučaj, ki se je zgodil
v zadnjem času na naši meji, da je moral

nemški duhovnik od stare na smrtni po-
stelji ležati slovenske mamice, katero je
šel sprevidet, ne da bi bil kaj opravil, ker
duhovnik ni razumel niti besedice sloven-
ski. Ob meji so sedaj v nemškoavstrijskih
župnijah sami nemški duhovniki.

Tajna boljševiška organizacija v Parizu. Aretacija jugoslovanskih študentov.

Pariz, 2. februarja 1921. Tukaj je po-
licija odkrila tajno boljševiško organiza-
cijo. Njen šef je neki Abramovič, ki je če-
hoslovaški državljani in je prišel v Pariz
pred devetimi meseci pod imenom dr. Za-
levskega. On je še zelo mlad, pa jako in-
teligenten in intimen prijatelj Trockega.
Pozna natančno politično situacijo v celi
Evropi in je bil na kongresu socialistične
stranke v Toursu, da potem Leninu in
Trockemu poroča o razpoloženju franco-
skih tovarišev. Policija ga je aretirala v
Nizzi skupaj z njegovo prijateljico Selmo
Bertin z Dunaja in desetmesečnim otro-
čičem.

Pri Abramoviču so našli zaznamek
več članov tajne boljševiške organizacije
v Parizu, ki so večinoma Slovani in poljski
židje. Skoro vsi so stanovali v vili Antony
v ulici Madelaine, med njimi tudi nekaj

Jugoslovancev. Policija je 14 oseb areti-
rala, med njimi študente Mijo Brakoviča,
Milana Gveratoviča, Velizara Kosanoviča,
Radomira Vujeviča, Mihajla Lišića in Ra-
domira Jovanoviča, ki so vsi Srbi. V vili
so našli načrt za sovjetsko organizacijo v
Franciji, veliko propagandistične literat-
ure in potvorne potne listine. Družba je
bila v tesnem stiku z Moskvo.

Hišne preiskave so se vršile tudi v
Bordeauxu. Prišli so na sled krožku
»Clarté«, katerega vodita dva profesorja
in ki šteje v svoji sredi same inteligente.
Med delavci obstoja organizacija »Prou-
dhon«, ki ima komunistična predavanja.
Večina aretiranih tako v Parizu kakor v
Bordeauxu je bila zopet spuščena na sv-
bodo; pač pa pridržijo Abramoviča in nje-
govo nezakonsko ženo.

Napad na žepne urad- nikov.

(Dopis iz uradniških krogov.)

K »Uredbi o nabavljajnih zadrugah
državnih uslužbencev in o Zvezi nabav-
ljajnih zadrug«, razglašeni v »Uradnem li-
stu« št. 9, prosimo cenjeno uredništvo, da
blagohotno priobči nekaj opazk iz vrst
uradniških krogov. — Hočemo biti stvar-
ni, pač pa smemo opravičeno zahtevati,
da se nam ne krati pravica do stvarne
kritike naredbe, ki nosi zanjo odgovor-
nost celokupna centralna vlada.

Predvsem nam ne gre v naše glave
demokratskega — a ne »demokratskega«
naziranja, na kakšen način naj bi imela
centralna vlada pravico, enostavno
diktirati, da mora biti vsak
državni uslužbenec kakršnekoli
kategorije član nabavljajnih zadrug, ki si
jih morajo osnovati državni uslužbenci.
Ne najdemo postavne niti pravne pod-
lage za ta diktat. Neprimerno bolj potreb-
na in za uradništvo koristna bi bila pač
dve leti pričakovana in težko zaželenja
službena pragmatika — četudi
začasna, — ki bi povedala uradništvu, če
ima tudi kaj pravic in kakšne, in ki bi —
vsaj pričakujemo to! — napravila konec
korupciji pri vedno se množočih protekci-
jskih imenovanjih v največ slučajih iz poli-
tično-strankarskih nagibov.

Omenjena »Uredba« gre tako daleč,
da krati uradniku osebno svobodo ne le s
tem, da ga sili k pristopu k zadrugi, am-
pak mu celo prepoveduje izstop iz nje,
kadar bi hotel, in ga enostavno primora,
da nosi naknadno odgovornost tudi za nje-
ne prejšnje obveznosti.

Krono »Uredbi« tvori seveda določ-
ba, da morajo pristopiti vse na omenjeni
način ustanovljene zadruge k »Zvezi na-
bavljajnih zadrug državnih uslužbencev«
s sedežem v Beogradu z najmanjšim
deležem 500 dinarjev (2000 K) in sicer na
vsakih 100 zadrugnikov najmanj z enim
deležem, — in z odgovornostjo najmanj
za dvakrat toliko, kolikor znaša vsota
vseh deležev —, seveda za vse prejšnje
in prihodnje obveznosti Zveze.

Glavnico Zveze tvorijo poleg teh de-
ležev glasov člana 70. »Uredbe« doneski
iz glavnice, ki se obrazuje tako, da se v
teku petih let na leto pridruže po
ena desetina enomesečne draginjske do-
klade od vseh državnih uslužbencev; kon-
čno od pobiranja enega odstotka od vseh
izplačil iz državne bagajne na nabave, iz-
vršene državi (od zasebnikov, trgovcev,
podjetij, družb itd.). — Vse vsote iz nave-
denih doneskov preidejo končno v last
Zveze in nimajo do te glavnice zadruge
nikake pravice niti v slučaju, ako bi Zve-
za prestala.

Ker se ne moremo spuščati v analizo
vseh določb, omenjeno bodi le še, da bo-

do procenti dobička Zveze poleg 50 od-
stotne dotacije rezervnega fonda šli za
»razne gospodarske, prosvetne in hu-
manitarne namene«; — dalje za pokojni-
ski fond uslužbencev Zveze; končno za
nagrade upravnemu in nadzor-
stvenemu odboru in uslužbencem.

To je succus »Uredbe«, v kolikor se
tiče materialne strani, o kateri govorimo.
Ni naša stvar razmišljati, kako bodo pla-
čevali zahtevani 1 odstotek razni državni
dobavitelji.

Z vidika uradniških interesov pa mo-
ramo odločno povedati svoje mnenje, ki je
v tem slučaju mnenje ogromne več-
ine uradništva: glede na gospodarski
položaj uradništva je določba, ki je na-
prtila uradništvu poleg materialnih žrtve —
prisilnih prispevkov z 10 odstotnim odbi-
kom, in razen tega s prisilnim pristopom k
zadrugam s 100 dinarskimi (400 K) deleži,
še veliko odgovornost, — pravi atentat na
itak raztrgane in oguljene žepne uradništva.
— Saj smo mi tudi pristaši organizacij,
zlasti gospodarskih in zadrugnih podjetij.
Toda izvedbo si mislimo vse drugačno, na
fakultativni, nikdar prisilni (obligatorni)
podlagi; namanj pa bi se smela tudi tukaj
uvajati centralistična diktatura. — Nehote
se vriva človeku misel, da tiči tu zadaj
umazana čifutarija, ki hoče predvsem z
denarji slovenskega uradništva (hrvatsko
je menda precej pasivnega zadržanja) na-
polniti korita in mošnjičke nekaterih
pri ustanavljajoči se Zvezi.

Mnenja smo: če se že ustanove obli-
gatorne zadruge in si pridržijo vlada nad
njimi vse pravice nadzorstva in določanja
o imetju in dobičku, bi bila tudi njena
dolžnost, skrbeti za osnovni in obratni ka-
pital na ta način, da bi se dovoljevalo
osnovajočim se zadrugam v daljših obro-
kih vračljivo brezobrestno posojilo. — Če
je upala dobiti vlada za ruske kozake, ki
nas pravzaprav nič ne brigajo, kar 600 mi-
lijonov kron, bi najbrž lahko dobila tudi
za lastne uradniške zadruge borih par
milijonov, ki bi se itak vrnili! Namreč, ako
bodo osnovane zadruge na solidni
podlagi, brez korit, tako da se ne
bo šepetalo javno od ust do ust, da je ta
ali ona »Samopomoč — pomoč samo
za nekatere, ne pa res za celokupno urad-
ništvo. Na zdravi in solidni podlagi usta-
novljena zadruge — tudi uradniška — se
mora vzdrževati in mora procvitati sama
iz sebe. Mora pa nuditi uradništvu tudi
ugodnosti, kakršnih do danes pri sedaj ob-
stoječih zadrugah te vrste še nismo opa-
zili. Nasprotno: naše žene in gospodinje se
z ogorčenjem pritožujejo nad cenami in
kakovostjo blaga pri njih ter jim obračajo
— hrbte.

Kakor rečeno: samo za to, da bi se
ustvarjale sinekure in gradila korita za iz-
voljenje — pravzaprav vsiljenje — na
vodilna mesta, in pa take, ki obračajo

svoje plašče po blagodejnih sapicah, ki
vlečejo iz Beograda — seveda zopet le ne-
katerim, pa naj se naši od ust družin in
otrok pritržani novci ne izrabljajo.

Naše mnenje je, da se mora omenjena
»Uredba« na vsak način temeljito revidi-
rati, že zato, ker je vzbudila opravičeno
ogorčenje med velikansko večino vsega
uradništva brez razlike mišljenja. Name-
sto da bi se že končno vendar jelo reše-
vati uradniško vprašanje s predložitvijo
moderne in času primerne službene pra-
gmатike, se med uradništvom na ta način
razširja le duh nezadovoljnosti, ki gotovo
ni v korist državi. — Sicer pa naj odnese
burja naredbo z vsemi špekulanti, ki
utegnejo tičati za njo, kamorkoli: vrh Tri-
glava ali pa na najvišji vrh Balkana.

Le na nekaj smo še radovedni: Kakšni
so tisti »prosvetni« nameni, ki naj bi jih
podpirala centralna Zveza v Beogradu z
našimi denarji? Uradništvo ima toliko
tisoč svojih skrbi, da niti tem ni kos.
(Izveti so pač koritarji!) Skrbeti za sred-
stva v prosvetne namene je dolžnost dr-
žave.

Pri teh opazkah se moramo zavaro-
vati še v naslednjem. Gotovi ljudje bodo
padli po nas, češ, kritikovana »Uredba«
nosi tudi podpis Nj. Visočanstva prestolo-
naslednika — regenta.

Res je! A k temu pristavljamo mi, da
nosi prav tisti podpis tudi — občinski vo-
lilni red za Slovenijo. Sapienti sat! —
Državni uradnik s tovariši.

K položaju.

Beograd, 2. februarja 1921.

Ministrski predsednik Pašić, ki je obolel
na dan smrti vojvode Mišića, s katerim, vsled
svoječasne prisilne vpokojitve poslednje ime-
novanega, nista bila ravno prijatelja, je zo-
pet ozdravel. Rusofilom zoprne frankofske
svečanosti in manifestacije so za nami in št-
ridesetndnevni parlamentarni »post« ne vsebu-
je za sedaj pobenh preveč nevarnih bolezen-
skih klic, če ne nastopijo kake nepričakovane
komplikacije.

Seja pretečene sobote je bila ob koncu
dokaj kritična. Vladni poslanci so se zgubili
h kosilu, opozicija pa je ostala kompaktna in
polnoštevilna na svojih mestih. Podpredse-
dnik Čosić, čim je to uvidel, je kljub prote-
stom kar na hitro zaključil sejo in se odstra-
nil, boječ se, da že na sobotni seji ne pride
do volitev v ustavni odbor, kar bi pospešilo
krizo vlade in njenih skupin.

Volitve v ustavni odbor so izpadle tako,
kakor je pač bilo pričakovati. Radičeva od-
sotnost je omogočila vladi pičlo večino v ustav-
nem odboru. Kratko odmerjen rok za delo-
vanje ustavnega odbora in centralistično na-
gajenje zemljoradniškega kluba, v katerem sa-
moostojno igrato žalostno vlogo prodajalcev
koristi in potrebe slovenskega kmetijskega ljud-
stva, ne daje mnogo nade, da bo ustava kaj
boljša od oktroiranega poslovnika.

Zemljoradniški demokrat Lazić je med
današnjo sejo sumljivo obeljavljal demokrat-
ske pravke. Končno je spravlil skupaj že med
sejo Ljuba Davidovića, Svetozarja Pribečevi-
ća, Marka Trifkovića in dr. Velizarja Janko-
vića. Po razgovoru z njimi je Lazić odšel na
posvetovanje k Puclju in dr. Vošnjaku. Tem
trem se je pridružil še neki drugi zemljorad-
niški poslanec, ki je najprej obvestil Avramo-
vića ter sta nato oba odšla k Komadiniću v
ložo za časnikarje. K njim je pristopil še zem-
ljoradniški Franić. Sodeč po daljšem in živem
razgovoru, je bila zadeva globljega pomena.
Komadinić, s katerim sem se pozneje razgo-
varjal o tem, se je izogibal, da izda kako
tozadevno »tajnost«. Vendar pa sem dobil
vtis, da so zemljoradniki v Škripih. Kom-
adinićeva struja, ki je proti vstopu kluba v
vlado, je znatno močnejša in Franićovo po-
sredovanje ne more prepričati Komadinića o
potrebi aktivnega sodelovanja zemljoradni-
kov v vladi. Mesar Puclj, ki ima relativen
vpliv med svojimi ožjimi tovariši, bo najbrž
še dolgo čakal, da postane minister, kakor bo
dr. Vošnjak čakal na diplomatsko kariero v
varšavskem poslanstvu. Ako ne postane Pu-
celj sam minister, bo pa spletkaril tako dolgo
in podaljševal pogajanja, da bi tudi druge
skupine ne prišle v poštev. Majcen se je za-
kdel: »Ejduš! Korošec že ne bo več mini-
ster, zato jaz garantiram! Vsekakor značilno,

Tedenski pregled.

Konstituta.

V seji dne 29. m. m. se je nadaljevala razprava o poslovniku. Takoj začetkom se je poslanec St. Barič v imenu Jugoslovanskega kluba podal izjavo, v kateri je še enkrat označil stališče kluba v poslovniskem vprašanju. To stališče je slejkoprej odklonilno, vendar pa hočejo klubovi poslanci sedaj, ko je poslovnik dobil parlamentarno sankcijo, položiti prisego. To pa predvsem iz dveh razlogov: prvič zato, da more klub tudi na parlamentarnem poprišku braniti svoje prepričanje, drugič pa zato, da se more vdeleževati dela v konstituenti in vršiti naloge, ki so jo volivci poverili poslanecem. — Za Baričem je govoril dr. Drinković, ki je istotako v imenu Narodnega kluba izjavil, da hočejo njegovi poslanci prisegli. Med njegovim govorom je došlo do hrupnih nastopov demokratov, tako da se je morala seja prekiniti. Predsednik Ribar je stvar poravnal z neopravičnim ukorom dr. Laginje. Nato so poslanci Jugoslovanskega in Narodnega kluba prisegli.

Prisego so položili tudi vsi komunistični poslanci.

V seji 31. t. m. se je vršila volitev ustavnega odbora. Glasovalo je vsega 328 poslancev, in sicer 86 radikalcev, 85 demokratov, 22 muslimanov, 36 poslancev Jugoslovanskega in Narodnega kluba, 15 republikancev in socialistov. 54 komunistov in 30 zemljoradnikov. Kvocijent je bil 7:8. Dobili so: radikalci in demokrati po 11 članov, muslimani 3 člana, Jugoslovanski in Narodni klub 4 člana, komunisti 7 članov, socialisti in republikanci 2 člana, zemljoradniki 4 člana. Zastopniki Jugoslovanskega kluba v ustavnem odboru so dr. Duličić, dr. Tunić in Anton Sušnik.

V seji dne 1. t. m. so se v konstituenti vršile volitve v odbor za prošnje in pritožbe imunitetnega odbora. Izvoljenih je bilo 5 radikalcev, 5 demokratov, 3 komunisti, 2 zemljoradnika, 2 muslimana, 2 člana Jugoslovanskega in Narodnega kluba in 1 socialist. Nato se je vršila volitev v imunitetni odbor, ki je imela popolnoma enak uspeh.

Predsednik je nato odredil glasovanje o predlogu, da smejo razprave ustavnega odbora trajati največ 40 dni. Ako odbor do tega roka ne bo dovršil svojega dela, mora sklepati konstituenta, da-li se da odboru nadaljnji rok, ali pa ona sama prevzame razpravo. Predlog je bil brez debate sprejet.

Prihodna seja konstituente se naznani poslanecem pismenim potom.

Nevoščvoljeni odbori so se sešli na sejo že 1. februarja. Ustavni odbor se je ta dan konstituiral in izvolil za predsednika dr. Vesnića. V ostalih odborih pa je pri konstituiranju nastal spor med radikalci in demokrati in so se konstituirali šele na prihodnih sejah.

Ustavni odbor je v svoji drugi seji dne 2. t. m. sklenil, da novinarjem na njegove seje dostop ne bo dovoljen, marveč se bo o vsaki seji izdal poseben komunike. Nato je pretresal vprašanje, v kakšnem redu naj se vrše njegove razprave. Dr. Vesnić je predlagal, naj pride v razpravo takoj vladni načrt. Pri njega posameznih členih pa naj se jemlje v obzir tudi ostali ustavni načrti.

Politični položaj

Zaenkrat obvladujejo centralisti, ki jih v konstituenti vneto podpirajo zemljoradniki (samostojni) in socialisti. Vrše se zopet pogajanja z zemljoradniki za vstop v vlado, ki je še vedno krnjeva. Zveza med radikalci in demokrati je enkrat še držila, dasi so si vedno v lasih. Protič je v svojem klubu izjavil, da ne položi prisega in prošil, naj se izpopolni tudi njegov kruševaški mandat. — Muslimani so se končno odločili za opozicijo. — Hrvatska Zaednica je imela 2. t. m. v Zagrebu konferenco, na kateri je odobrila postopanje poslanec v Narodnem klubu. Obenem je pa sklenila, da morajo njeni poslanci, čim bi se končno prepričali, da se hoče dati državi ustava, ki ne bi zadovoljila zahtev hrvatskega naroda, zapustiti konferenco, na kateri je odobrila postopanje po predložil lasten ustavni načrt po federalističnih načelih. — Tudi zemljoradniki predložijo svoj ustavni načrt, ki se pa seveda ne bo bistveno razlikoval od vladnega.

Zunanja politika.

Izmenjava ratifikacijskih list rapalske pogodbe se je izvršila v Rimu dne 2. t. m. med grofom Sforzo in našim poslanikom Antonijevićem. Italija je istočasno imenovala svoje delegate v komisije za podrobno izvršitev pogodbe. — Novi opravniki naše države na Dunaju, Svetozar Rasid, je nastopil svoje mesto. — Češki zunanji minister dr. Beneš je te dni potoval v Rim, kjer bo menda med drugim skušal pridobiti Italijo za to, da stopi na čelo smale entente. Toda zdi se, da je Italija pri zadnji pariški konferenci zaenkrat zopet od-

dana. — Pariška konferenca je sklenila, da mora Nemčija v 42 letih plačati 226 milijard zlatih frankov ter plačevati od svojega izvoza 12% takso. Razorožitev Nemčije se z vsjo strogostjo izvede. Ako bi se Nemčija upirala izvršitvi katerikoli pogodbene odredbe, se nastopi proti njej 1. s prekinjenjem rokov za izpraznitev Porenja, 2. z raselbo novih pokrajin, 3. z uvedbo carinskih odredb za Porenje. Lord Curzon je končno predlagal, naj se zavezniki upro pristopu Nemčije v zvezo narodov. Tudi nasproti Avstriji je topot vela na pariški konferenci zelo hladna sapa in je pomoč, ki se ji hoče dati, malo več ko nič. Splošno je zmagala na konferenci francoska diplomacija, kateri se je posrečilo kolo zavezništva zopet tesneje strniti. — Nemški državni zbor je sklenil, da pariški pogoji ne morejo tvoriti podlage za nadaljnja pogajanja in predloži nemška vlada protipredloge.

Dnevni dogodki.

Strossmayerjev spominski dan — 106. obletnico njegovega rojstva — smo praznovali 4. t. m. v Jugoslaviji, posebno pa na Hrvatskem. Vsi listi so prinesli sestavke o njem, po šolah so se vršila predavanja. Zai, da tega dneva Hrvati in Slovenci niso mogli praznovati z neskaljenim veseljem. — O priliki odlikovanja mesta Belgrada z redom francoske častne legije sta bila odlikovana belgraski župan Karajovanović in zagrebški župan Heinzel z redom sv. Save III. razreda. Ljubljanska občina vsled pomote pri slavnostih ni bila zastopana. — Poslanec v konstituenti je davčna uprava naložila na dnevnice davek 11 dinarjev. — Umrli je v Milani kardinal Ferrari. V Moskvi pa je umrl znani ruski anarhistični teoretik knez Peter Krapotkin. Umrli je pod boljše- viškim režimom od lakote in vsega hudega.

Naskok na versko-npravno vzgojo.

Ukaz ministra Pribičevića.

Ministrstvo prosvete kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Oddelek za srednji nauk.

N. S. št. 14028, 4. oktobra 1920, Belgrad.

RAZGLAS

ravnateljem vseh srednjih šol in upraviteljem učiteljskih šol.

Ker se približuje zimski čas, a večina naših šol nima dvorane za telesne vaje niti za to potrebne priprave, se telesne vaje navadno vrše na prostem samo v slučaju ugodnega vremena ali se pa sploh ne vrše.

Da se ne bi izgubil čas v tem zelo važnem pouku za šolsko mladino, določam v zvezi z narredbe S. N. št. 374 z dne 19. januarja t. l.:

1. Vsi učitelji telovadbe vseh šol, a posebno onih, ki nimajo dvorane za telovadbo, so zavezani, da se za zimski čas pripravijo tako, da morejo tudi tukaj koristiti tem boljše s svojimi predavanji, to je, da zbude več ljubezni, razumevanja in volje za telovadbo pri šolski mladini.

2. Telovadba se bo vršila pozimi v šolskih učilnicah. Z ozirom na to je vsak učitelj telovadbe zavezan sestaviti gradivo in spored za ta predavanja.

3. Ker samo praktično vežbanje učencev v učilnicah ne more biti temelj uspešnega predavanja in koristi za učence, ker se more izvajati samo omejeno, se morajo vzeti v zimski spored tudi drugi sorodni predmeti, ki so v zvezi s telovadbo.

4. Ta zimski spored predavanj se naj drži sledečega gradiva: a) praktično vežbanje sokolskega sistema v učilnicah in na prostem po posebnem sporedu; b) teorija: sistem, metodika, atletika in terminologija; c) pomen sokolske discipline za red, požrtvovalnost in primerno obnašanje učencev v šoli, družbi in javnosti sploh; d) Organizacijo sokolstva: tehnično, prosvetno in administrativno; e) higijeno, anatomijo, fiziologijo, prvo pomoč v osnovnih črtah, v kolikor je za učence potrebno in z ozirom na zvezo s sokolsko telovadbo; g) pomen sokolstva v fizični in duševni sme-

ri za zdravo, močno bodočnost naroda in za vse Slovane.

5. Praktično vežbanje v učilnicah se bo vršilo, v kolikor to dopušča prostor in razmere v šoli. Dviganju prahu se je vedno izogibati.

6. V šolah, ki imajo posebne dvorane za telovadbo, se vrši pouk pozimi redno.

7. Ako je pozimi ugodno, suho vreme (sneg ne ovira), je treba učence za čas telovadbe peljati na prosto zaradi vaj na svežem zraku, kar se more v zimskem času izvajati: kot hoja, strojeve vaje, proste vaje, različnosti, skoki, igre, sankanje, drsanje in druge za zimo ugodne panoge telovadbe.

To vežbanje se mora vršiti v največjem redu in disciplini in pod strogim vodstvom in nadzorstvom telovadnih učiteljev.

8. Pouk in samo spored teoretičnih in praktičnih predavanj mora biti na temelju sokolskega sistema tako v fizični kakor tudi v prosvetni smeri.

9. Ta naredba velja za vse moške in ženske šole v kraljevini. Ravnatelji in učitelji telovadbe naj vzamejo to na znanje in svrhu nadaljnega postopanja in odgovornosti.

10. Učitelji telovadbe učiteljskih šol, moških in ženskih, naj posebno vzamejo na znanje, da so v zimskem času zavezani izkoristiti čas čimbolj in pripravljati svoje učence za bodoče dobre in sposobne učitelje telovadbe na ljudskih in moških šolah.

11. Ob enem se tudi opozarjajo ravnatelji in učitelji vseh šol na razpis ministrstva prosvete, S. N. št. 374 z dne 19. januarja 1920.

(Izšlo 1. febr. 1920 v Službenih Novinah, da po njem tudi nadalje postopajol)

Minister prosvete: Šv. Pribičević, I. r.

Službene Novine št. 230, z dne 18. oktobra 1920.

Jubilej Danteja.

Leta 1921 se proslavi po vsem izobraženem svetu 600letnica Danteja, ki je umrl 21. septembra 1321 v Ravenni. Samoposebi umevno se na proslavo največjega krščanskega poeta sveta, genija katoličanstva, najbolj pripravlja Italija, toda tudi druge dežele ne bodo zaostale. V Belgiji stoji na čelu komiteta kardinal Mercier, v Španiji profesor Asin Palacios, ki je zasledoval zvezo med Divino Comedio in arabsko epično poezijo, Anglija, Nizozemska, Poljska, Čehoslovaška snujejo slavnostne odbore. Papež Benedikt XV. je že l. 1914. pripravil katoliški svet na to slavlje v pismu na nadškofa ravnega. Sveti oče imenuje pesnika »Noster Dantes« — naš Dante, katoliški Dante. Središče proslave bo grob v Ravenni. V Parizu se bo na Sorbonni vršilo svečano zborovanje francoske znanstvene in umetniške elite. O Danteju se izda veliko spominsko delo, ki je več ali manj že gotovo. Najzanimivejši bosta članek P. Mandonnet: »Dante teolog« in pesnitev največjega pesnika sodobne katoliške Francije, Paula Claudela o Danteju in Beatrici. Spomladi se vrši v cerkvi sv. Severina slovesna liturgija, ki bo izvršena čisto v srednjeveškem stilu.

Novice iz Rusije.

Za spomladansko ofenzivo?

Iz Helsingforsa poročajo, da se znatni deli rdeče armade prestavljajo na jugozapad. Glavni komandant te fronte Kamenev je došel v Kiew, kjer se posvetojuje s predstavniki ukrajinske sovjetske oblasti.

Nacionalizacija.

Komisar narodnega gospodarstva Rikov je na konferenci moskovske komu-

nistične stranke izjavil, da nacionalizacija obratov v Rusiji še danes ni izvedena. Polovica malih in srednjih obratov še ni podružabljena, 70—80% kmetskega prebivalstva ne sprejema nobenih direktiv od sovjetske oblasti in živi čisto neodvisno.

Na Daljnem Vzhodu.

Komisar za zunanje zadeve Čičerin je kitajski vladi poslal noto, v kateri predlaga, naj Kitajska sklene z Rusijo zvezo zoper velesile, ki Kitaj izrabljajo, sam pa obljublja, da se Rusija odpove vsem svojim predpravicam v Mandžuriji. — Japonci in kitajski generalni guverner v Mandžuriji so baje vrnili orožje razoroženim vojakom generala Semenova in Kappela, da se dalje borijo proti holiševikom.

Koroško.

Sreje v Rožu. (Poskušeno ubojstvo.) Neki večer je prišel k Matičiču v Srejah neznan fant ter zahteval, naj mu odprejo hišna vrata. Ker se pa fant zdel gospodarju sumljiv, mu ni hotel odpreti. Šele po dolgem prigovarjanju, da je narodnjak in da ga pošilja narodnjak Kobentar iz St. Jakoba v Rožu, je šele Matičič počasi odprl vrata. Iz previdnosti mu je svetica njegova žena, sam pa je stopil za vrata. V tem trenutku je mahnil neznan fant s škorpijonom (skupaj zvezanimi biči, ki imajo na koncih železne kroglice ali zvezde) z vsjo močjo v odprtino, takó, da so se poznali znaki železnih zvezd na tleh in v vratih. Sreča je bila, da se je Matičič skril za vrata, drugače bi bil na mestu mrtve. Gospodar je naznanil slučaj nemškemu orožnikom, ki pa se za ta slučaj niti zmenili niso.

Ledinee. (Nemčurski rop in nasilnost.) K Jožetu Sodiču v Sp. Borovljah so prileteli neki večer štirje nemčurski fantalini ter izjavili, da so zasledovani od Nemcev. V dobri veri, da so imenovani Slovenci, jim je Sodič odprl hišna vrata. Ko so prišli fantalini v hišo, so s silo vzeli vse, kar jim je ugajalo, popili mošt in nazadnje neusmiljeno pretepli gospodarja. Naznanil je celo zadevo orožnikom. Ti pa tega slučaja niti zasledovali niso.

Politične novice.

+ Novi vladni komisar v Mariboru g. Poljanec se je pogajal te dni s strankami radi sestave novega sosveta. Člani sosveta, pristajši SLS so namreč po dr. Leskovarjevem odstopu odložili svoje mandate. Kakor slišimo, je imel g. Poljanec pri pogajanjih srečo. Omehtal je baje celo socialdemokrate.

+ Vprašanje verskega pouka v Primorju. Ministrsko predsedstvo je zdaj z odlokom od 21. novembra 1920, št. 5032—12—6 definitivno odredilo, da glede verskega pouka v ljudskih šolah Venecije Julije veljajo določbe avstrijskega zakona, dokler se to vprašanje po volitvah ne revidira. Italijanski liberalci s tem seveda niso zadovoljni in protestirajo, mence, naj bi se rešitev tega vprašanja prepustila posameznim občinam, ki naj odločijo vsaka zase, hočejo li verski pouk obdržati ali ne. Odredba italijanske vlade se jim zdi »avstrijkanstvo«.

+ Tisk in ustava. Urednik »Pravde«, posl. Sokič, je stavil predlog o ustavnem načrtu za jamstvo tiskovne svobode. Odnošaji časopisja do države naj bi bili v ustavi urejeni, prijave listov oblasti, položitev kavcije, skratka vsi preventivni predpisi naj bi bili izrecno zabranjeni, porotne obravnave za tiskovne delikte se izključijo, cenzura se naj razen v vojnem stanju odpravi.

IV.

Hvala Bugu, de se je use tku letu vn stekl. Sam, de sm spet uzuni. Pa kuku pu naumnast sm notr skoču; tu je še ta nar leuš.

Čakte, de vam puvem, kuku je tu blu. Jest grem tam Pud trančo in skori čist nove hlače, ke sm jih raynkar kupu pr starinari, sm mou na seb. Pa t pumeta tam ukul ena babna tiste luže in smeti, pa me teb nč men nč švrkne iz tista metla pu hlačah, de sm biu prec tak. kokr de b se prpelu naraunast iz Belčrada.

Sevede, jest na morm kej tacga kar tku dol pužrt, tu se tku zastop; pa narahulem tista babna: »Ti salamejska pu-

šast« — sm ji reku — »a na morš mejčen merkat, de na uš tlela pušteneh lblankanu use pupackala iz tista toja metla; a misleš, de sm jest hlače ukradu!« Nč družga ji nism reku, pa je biu že vogn u streh. Kokr de b mignu, je biu pulcaj pr men, me zgrabu za rukau, pa me ceifrou naraunast na pulcija.

Jest sm se mal branu in se kuju, pa ni nč pumagal; kar enkat zagrab roka pravice, na spesti več iz lepa. Z nim sem mogu jt, čeprou nism vedu za kua. Udat sem se mogu u soja usoda.

Ke sma pršla na pulcija, sa me ta nar preh putugrafiral, pol sa m iz ena črna farba ush deset prstu pumazal in jest sm jih mogu kar pu vrst prtiskat na en protokol. Nazadne sa me ud nog du glave pupisal, preštel zube, lase in tku naprej. Ke sa bli tku iz mana gutou, sa me gnal na krvava rihta in me uteknil tam u en brzón.

De u brzónu ni prjeten, tu lohka rečem, ampak jest sm biu useen veseu, da je blu že konc ceremoni in de sa m dal mir.

Ene dva dni sa me pustl pacat u brzónu, ta trek dan je pa pršou pu mene en paznk in me gnou pred sudnika.

»Ti se pišeš Janez Zgaga, kene?« me je naghuvu en kumern, drgač pa luštn, že bl prleten gespud.

»Ja, gespud.«

»Rojen?«

»Ja, gespud.« In tku naprej.

»Ti s tlela ubtožen, de s razžalu ena uradna useba.«

»Jest nč na vem ud tega.«

»Tok ti tajš?«

»Nč na tajim. Kar je res je res. Jest sploh že douh nism mou iz kašna uradna oseba za upraut, še mn, de b ja razžalu.«

»Čak mal, t um jest mal du spumina pumagu.«

»Prosm, gespud sudnik, če sa tku prjazn.«

»Ti s šou tega in tega dneva Pud trančo. Tam te je ena uradna useba pr upraulajn sojga uradnga puklica mal iz blatna metla pu hlačah ušvrklna, kar na morš tajit, ker se t še zdej puzna na hlačah. Ta uradna useba s ti zavle tega narahulu in ji reku: salamejska pušast —«

»Tu je bla ja ena babrnca, ke je pumetala, pa ne uradna useba.«

»Aha, zdej s se pa izdau! Ti tori priznaš, de s ji reku salamejska pušast?«

»Sevede sm ji reku, ampak jest nism še nekol slišu, de b ble cestne pumetauke uradne usebe. Kulkr se jest spumnam, je reku gespud žepan, da je sam hišnk iz Grada uradna useba, in de se ga more spuštvat in ubrajtat, kokr usacga meni-stra, de b bli pa cestn pumetači in pumetauke uradne usebe, tu pa na more držat in tega tud gespud župan nekol trdu ni.«

»Zamerki s enkat za useli: kar je iz rotužam u kašn zvez in de ga iz rotuške kase plačujeja, če že kej dela al pa nč, tu sa use uradne usebe. Sej me zastopeš? Uradne usebe sa tud tist, ke smeti pu hišah puberaja, nhn kojni sa pa uradna žvina in tku naprej. Razložek med hišnkam, ke

znotri pu hiš upraula soje uradne posle, in pa med unem, ke zuni na cest delaja, je le ta, de sa hišnki uradne usebe notrajneh zadeu, un pa uradne usebe za zunajne zadeve. A zastopeš, Zgaga?«

»Ja, gespud; ampak jest tega res nism vedu.«

»No, viš! Ke pa navednast ne upravičuje zlučina in se pu srbskeh pustavah, ke ih more usak pušten Jugoslovan dohr puznat, tak zlučin kaznuje od šternajsteh dni du dveh let težke ječe, um jest iz taba še pu milast naredu in te ubsoodem sam na tri tedne brzóna. U treh dneh se maš pravica za prtožet, če t ta kazen na paše, narahunast u Belgrade; ta prtožnga je pa treba štemplat iz štempelem za dvatauzent-tristudevetintrideset dinarju. Če t u pa ta prtožnga kej pumagala, pa ni gvišn, ke u Belgrade še raj mal navržeja, kokr pa de b kej dol spustl.«

Mal pufteftan sm biu, ke sm slišu ud brzóna. Pa kua sm pa tou: krempli pravice sa ostri in gurje tistmo, ke ga stisneja. Ampak tulkr sm s naprej uzeu, de um usacga čluveka, predn se um iz nim u pugoovor spustu, ta nar preh prašu, če je uradna useba, de um vedu, kuku morm iz nim pu srbskeh pustavah ukul hodet. Še pr žvaleh je dobr, de je člouk previden, ke se na vé iz kereh jasl al pa kurita žreja. Pusebn iz županuvem psam, ke zmeri za ta mladem gespudam cukla, je treba previdn ukul jt.

Tu sm puvedu ldem za eksempel, de ker tku notr na skoč, kokr sm jest.

+ **Popravkar Ribnikar.** G. poverjenik Adolf Ribnikar je poslal uredništvu »Slovenca« uraden popravek. Mislil je, da bo popravek bolj temeljit, mu je dal kilometrsko obsežnost. Ker je bil ta popravek »naravnost vzor, kako se popravi ne smejo delati, poln mnenj, polemike, žalitev, celo kritike oblasti, ga uredništvo ni priobčilo. G. Ribnikar je vložil tožbo in se je vršila včeraj razprava pred okrajnim sodiščem v Ljubljani. Odgovornega urednika »Slovenca« je zastopal g. dr. M. Natlačen. Ko je zastopnik navedel celo vrsto odstavkov, ki ne spadajo v popravek, je g. svetnik Potrato dejal: »Menda bo zadosti.« G. Ribnikar je s tožbo propadel in bi si bil to blamažo lahko prihranil, ako bi bil povprašal prej za nasvet najslabšega jurista. Le popravek nikar, gospod Ribnikar!

+ **Centralizem ubija dobro upravo.** V Nemčiji so se prepričali, da je centralizacija gospodarskemu razvoju škodljiva. »Kölnische Volkszeitung« piše v tej zadevi: »Ako naši državni obrati ne morejo tekmovali, ni kriva temu morda nezmožnost ali pa pomanjkanje delavnosti uradnikov, ampak nesrečni sistem centralizacije in varuštva. Nadcentralizem v organizaciji naše državne uprave ni mogel ostati brez vpliva na naše komunalne uprave. Kako koristna je pametna decentralizacija, more le ta popolnoma presojati, ki pozna razmere v večjih obratih iz lastne skušnje.

+ **Volitve v Prusiji.** 20. februarja se vrše na Pruskem volitve za deželni zbor po novem volivnem redu. Deželni zbor ima zakonodajno oblast.

+ **Pred novo vojsko?** Iz Lvova se poroča, da se pri Sluku koncentrirajo boljševiška armada 30.000 mož. Ob celi poljski meji se z naglico gradijo utrdbe. Poročilo o demobilizaciji boljševiške armade da ni resnično. Nasprotno, boljševiki mobilizirajo naprej in v takozvani nevtralni coni uvrščajo v rdečo armado vse moško prebivalstvo. Francoski in poljski listi trdijo, da igra pri tej akciji Nemčija dvomno vlogo.

„Ajmo mi Sokoli!...“

Zdaj ko hočejo našo mladino siloma posokoliti, mora to knjižico vsak poznati, vsak čitati. Iz nje boste videli, v kako versko propast hoče pehnuti mladino Pribečević in njegovi slovenski inspiratorji.

Dobite jo v Jugoslovanski knjigarni.

Dnevne novice.

— **Katoliški dan** se je vršil v Zagrebu. V cerkvah se je govorilo o katoliški akciji in nabiralo v njene svrhe. V Glasbenem zavodu se je vršila akademija, na kateri je g. Peter Grgec govoril o odnosu intelligenca do naroda, duševnega in fizičnega dela. Predavanje je bilo globoko zasnovano in izide v tisku. Župnik g. Vladimir Kerdič, podpredsednik »Saveza«, je govoril o potrebi koncentracije vseh katoliških sil naroda. Popoldne je društvo gojenk učiteljica, »anica«, priredilo v samostanu č.č. sester predstavo. Govoril je o katoliški akciji profesor dr. Maraković. V katoliškem kazinu pa je bila čajna prireditve, na kateri je govoril g. poverjenik dr. Markulin. Nastopili so katoliški telovadni odseki zagrebški. Zvečer sta priredila zabavo »Jugoslovanska Strokovna Zveza« in »Društvo rokodelskih pomočnikov«. Vse prireditve so bile mnogoobsežne.

— **Poročena** sta bila v Trstu g. Waldo Escher inženjer v Aleksandriji z gđ. Ano Glanzmann, hčerko veletovarnarja v Trzinu.

— **Kje je Medjimurje?** K naši notici o kartah Jugoslavije odgovarja g. dr. Gavazzi, da mu za veliko karto, ki se je tiskala v septembru 1919, naše severne meje še niso bile natančno znane, kar vzamemo na znanje. Vsled tega ostane seve karta netočna. Pri imenu »Medjimurje« na mali karti se blizamo resničnemu pojmovanju kljub temu, da ima črka »d« še »zlobno« poželjenje šegati »preko« Mure, dasi bi imela v Slov. goricah dovolj prostora. Vendar se razteza g. dr. Gavazzi predaleč izraz »Medjimurje« s trditvijo, da »temu izrazu odgovarja naravno ne samo oni del, ki pripada danes politično nekako Hrvaški, temveč tudi sosedni del Štajerske (med Dravo in Muro), in da se Slovenske gorice raztezajo približno do meridijana Čakovca in da vsaj ta del pripada Medjimurju.« Gričevje Slovenskih goric se seve razteza ali končuje v Medjimurju, a nič Medjimurja ni v štajerskih »Slovenskih goricah«. Medjimurje je v resnici le tisti kot med Muro in Dravo ter štajersko mejo, ki pripada danes politično nekako Hrvaški. Že v srednjem veku se je imenovala insula Murana, po čemer so Nemci imeli svoj Murinsel. Medjimurci ne poznajo štajerskih »Medjimurcev«, razun tistih, ki so se izselili iz Mudjimurja na Štajersko, in rojeni Štajerci ne bi hoteli biti Medjimurci. Da je temu tako, vidimo tudi iz tega, če bi po mali karti izvajali posledice. Po črki »Medjimurje« se seve ne da določiti, kje ima mala karta dr. Gavazzija mejo »štajerskemu Medjimurju«. A na vsak način bi sledilo ime »Ljutomer v Medjimur-

ju«, »Slatina Radenci v Medjimurju«, »Ormož v Medjimurju« itd., kar se mora vendarle vobče smatrati za napačno!

— **Selnica ob Dravi.** Naša »Čitalnica« je imela dne 2. febr. svoj občni zbor. O nalogah naših društev je govoril urednik Žebot iz Maribora. Sestavili smo si načrt za naše bodoče delo.

— **Slovenski učitelj spreobrača Švabe.** Izvedeli smo, da nek slovenski učitelj poučuje Südmarkine in Heimstattove naseljenke v št. lju v slovenskem jeziku. Po izpovedbi Švabov samih plačuje Südmarka svojim naseljencem vse stroške pouka. Da bi se Švabi priučili našemu jeziku je namen, da jih država potem ne bo iztirala. Ostali bi na periferiji Jugoslavije kot tajni pionirji Velike Nemčije, ki je na obzorju. Slovensko ljudstvo pa tega ne bo trpelo. Zahtevamo, da te Švabe, ki so hoteli pregnati Slovence z rodne zemlje, brezpogojno izženejo nazaj v Nemčijo!

— **Slovenski odbor v Kočevju.** Kočevjarji so volili s samostojneži, ki so jim poskrbeli volilno pravico in demokrati so razbili »Slovenski odbor« v Kočevju. Ker jih je bilo tega svojega čina sram, so v liberalnem časopisu nagromadili celo kopo laži o razmerju med SLS do Kočevjarjev, da bi odvrnili javno pozornost od svojih grehov. Te njihove laži smo razkrili in pokazali demokrate in njihovo deco, samostojne, v pravi luči. V tozadevno članku smo izrazili sum, da je spisal napade na SLS v demokratskem časopisu g. notar dr. Vilko Maurer v Kočevju. G. notar nas sedaj naproša za objavo njegovega zatrdila, da on nikdar ni pisal. niti poslal ali inspiriral v tej zadevi nobene notice v noben list.

— **Nova podružnica Jugoslovanske Matice.** V nedeljo dne 27. januarja se je ustanovila v Podnartu na Gorenjskem nova podružnica Jugoslov. Matice za okoliš Podnart, Kropa, Kamna Gorica, Ljubno in Podbrezje s sedežem v Podnartu. Podružnici je takoj pristopilo 75 članov, kar je vsekakor razveseljivo znamenje. Za predsednika je bil izvoljen župan Pogačnik, ostali odborniki pa so izvoljeni iz celega okoliša, tako da je vsaka občina zastopana v odboru. Novi podružnici želimo največjega uspeha in vztrajnega dela za neodrešene brate.

— **Mariborsko okrajno glavarstvo** je na članek »Kaj nam je na Slovenskem najbolj potrebno«, poslalo pojasnilo, da leta 1919 ni dovolilo nobene popolnoma nove koncesije, ampak da so bili to le prenos od očeta na sina in od prodajalca na kupca, kar resnici na ljubo radi konstatiramo. Ob istem času pa smo prejeli iz Maribora sledečo pritožbo: »Tako ostudno pijanih ljudi ob jutrih pač nismo bili vajeni gledati poprej pod Avstrijo! Žal, da Jugoslavija vse dovolji! To velja menda za mesto Maribor. Može pravice in reda, kaj delate?« »Sveta vojska.«

— **Ne v Ameriko!** Kljub temu, da je zunanje ministrstvo pred nekaj časom ravno tem potom opozorilo prebivalstvo na to, naj ne potuje v Ameriko, ne da bi poprej dalo vidirati svoje potne liste pri konzulatih Zadinjenih držav, se še vedno dogaja, da posamezniki ne vpoštevajo tega opozorila ter tako zadenejo na velike težave na svojem potovanju. Konzulati Zadinjenih držav imajo pravico vidirati potne liste samo pripadnikom tiste države, v kateri uradujejo. Prebivalstvo se ponovno opozarja, naj ne potuje v Ameriko, ne da bi poprej dalo vidirati svoje potne liste ameriškim konzulatom v Jugoslaviji. Iz konzularnega oddelka zunanjega ministrstva, dne 2. februarja 1921, št. 5009.

— **Posestnikom ob novi drž.** meji svetujemo, da se zanimajo, kedar bo od vlade postavljena gospodarska komisija pregledovala mejo. Vsak posestnik, ki potrebuje cesto preko ozemlja N. Avstrije, mora to svojo zahtevo in pravico komisiji na licu mesta naznaniti in zahtevati, da se to dene v uradni zapisnik. Kdor bo malomaren, si bo sam kriv poznejših velikih nepravil.

— **Glas vpijočega v puščavi...** Zadnje dni je dospelo v Maribor več deputacij Slovencev iz občin naše severne meje, ki pridejo pod N. Avstrijo. Prosilci so od Poncija do Pilala, naj se jih vendar za božjo voljo ne vrže v žrelo nenasitni volkulji Germaniji. Vsi so se v dno duše žalostni vračali domov. Našli so povsod gluha ušesa.

— **Redka slavnost v slovenski kmetiški hiši.** Pri Urbanovih, p. d. Juderjevih na Slemenu pri Selnici ob Dravi so obhajali na Blažovo, dne 3. februarja, redko slavnost. Vršila se je poroka domačega sina Ivana z Anico Vidovič. Oče, stara slovenska korenina na robatem Kozjaku je obhajal ta dan svoj 62. godovni dan. Obenem se je slavila stoletnica, kar je prišla Urbasova rodbina na to posestvo. In tega dne je sin Ivan tudi prevzel po očetu Blažu obširno posestvo. Lep dan je bil to. Vsi Urbasi, stari in mladi, so ne samo zavedni, ampak tudi zvesti pristaši Kmetijske zveze. Bog živi, Bog blagoslovi mlado dvojico in vse Urbase!

— **Druga ženitev pravoslavni duhovnikov.** Na drugi izredni skupščini srbskega pravoslavnega svečenstva se je razpravljalo tudi o sklepu arhijerejskega sabora od 27. novembra 1920, ki prepoveduje pravoslavni duhovnikom drugi za-

kon in po katerem se kaznujejo ne samo oni, ki so se poročili v drugič, temveč tudi tisti duhovniki, ki so poroko izvršili. Na skupščini je bilo sklenjeno, da se zaprosi arhijerejski sabor, naj ponovno razpravlja o tem vprašanju ter dovoli zakon duhovnikom, ki so vdovci. Radi tega smatra skupščina za potrebno, da se izvrševanje sklepa arhijerejskega sabora odloži in da se duhovnikom, ki so se poročili ali ki so poroko izvršili, obsodba abolira. V to svrhu naj se zaprosi ministrski svet, naj predlaga regentu prestolonasledniku amnestijo obtoženih in obsojenih duhovnikov. Istotako je potrebno, da ministrstvo za vere ukine svojo naredbo z dne 26. januarja t. l., s katero se ustavlja državna podpora suspendiranim duhovnikom. Glavnemu odboru svečeniškega društva je naročeno, naj potom tiska pojasni upravičenost in potrebo teh sklepov. Izmed zborovalcev je bil končno izvoljen odbor štirih članov, ki imajo nalogo, da skrbje za udeleževanje resolucij, sprejetih na skupščini.

— **Brzjavna pristojbina za Veliko Britansko.** Brzjavna pristojbina za Vel. Britansko (Angleško) v vseh treh smerih je 335 cent.

— **Otvoritev telefonske centrale v Rušah.** V Rušah nad Mariborom je začela posloovati telefonska centrala z javno govorilnico kakor postransko centralo h glavni centrali v Mariboru. Nova centrala ima omejeno dnevno službo.

— **Izjava.** Z ozirom na dopis v »Slovenec«, kjer se mi očitja, da sem v stanovanjski zadevi gospoda Zeichna, ravnatelja Mohorjeve tiskarne v Prevaljah, interveniral pri poverjeniku Ribnikarju v škodo zgoraj imenovanega gospoda, izjavljam, da s celo zadevo nisem v najmanjši zvezi. — Rud. Mencin.

— **Invalidski oddelek poverjeništvu za socialno skrb** razglašja, da so zaloge obkale za invalide izčrpane ter se naj tozadevne prošnje za dobo treh mesecev ne predlagajo. Delna pomoč je mogoča le še s čevlji in perilom, katerih je še nekaj v zalogi. Ukrenjeno je pa vse potrebno, da bodo v doglednem času sredstva na razpolago, da bo mogoče pomagati vsaj najpotrebnejšim. Pri tej priliki se še opozarja, da so sredstva za te vrste podpore tako omejena, da se prošnjam invalidov, ki so okoli 30 odstotkov ali manj dela (poklica) nezmožni, ne more ustreči, ne da bi se občutno zapostavili invalidi-hiralci, ki so vsled svoje visoke invalidnosti in popolne delanezmožnosti v največji bedi in le od podpor odvisni. Apelira se v splošnem na vse proslile, da se na prednavedeni ozi- raje ter tozadevne prošnje predlagajo le v res nujnih in obzira vrednih slučajih.

— **Zoper javno nenravnost.** V Gradcu je sedež društva, ki se bojuje proti razširjanju javne nenravnosti v Avstriji. Nedavno je imelo občni zbor. Iz poročila posnamemo, da je samo predsednik vseuč. prof. dr. Ude tekem treh let, odkar obstoji to društvo, imel 218 predavanj; društvo ima čez 100.000 članov ter je razpečalo že 77.000 brošur. Predsednik avstr. republike dr. Michael Hainisch je poslal društvu pismo naslednje vsebine: »Namere, ki jih zasleduje društvo, se docela krijejo z mojimi nazori; zato vas zagotavljam, da bom vaše prizadevanje v vsakem oziru podpiral.«

— **Smrtna nezgoda.** Posestnik Jakob Eržen iz Stare Oselice se je dne 29. m. m. vozil z dvovprežnim vozom iz Škofje Loke domov. Do Trebij mu je prišel naproti njegov 9 letni sin Lovro. Skupno z njim sta se peljala čez Fužine na Staro Oselico. Na strmi poti iz Fužin na Staro Oselico se je voz prekucnil; oče in sin sta padla pod voz; sin očeta, ki je bil vinjen, ni mogel zopet na voz spraviti in je izpregel konja in šel domov po pomoč. Ob 9. uri zvečer sta prišla Ivana Eržen in Miklavž Remc, da spravita Eržena domov. Eržen je ležal še pri vozu, ko sta ga vzdignila, je padel in se trkljal po nekem travniku kakih 50 m navzdol; pri padcu se ni poškodoval, nasprotno je še veliko govoril in pel. Erženova in Remc sta spravila na to starega Eržena v hišo posestnika Janeza Tušarja na Fužini, kjer so mu postljali na klopi pri peči. Drugo jutro, ko je dekla Jera Kokalj ob pol 4. vstala, je zapazila, da je Eržen mrtev. Mrliča so odpeljali domov, kjer so ga položili na mrtvaški oder. Domneva se, da je pokojnega Eržena vsled preobilo zavžite pijače zadela srčna kap. Rajni Eržen je zapustil 47 letno vdovo Franciško s 7 otroci v starosti od 8 do 25 let.

— **Ker je pomagal dezertirju,** se je zagovarjal pred dež. sodiščem Leopold Nuk, ki je prodal 22. novembra l. l. ob 1. ponoči vojaku Francu Gorišku za 200 kron prepustnico v Celovec. Gorišku se ni posrečilo dezertirati, ker so ga prijeli in zaprli, toda 6. decembra l. l. je pobežnil iz vojaškega zapora in ga še niso dobili. Deželno sodišče je prisodilo Nuku 3 mesece strogega zapora.

— **Požar.** Dne 25. p. m. je izbruhnil v vinskem hramu v Novem Ljubnu, ki je bil last 68 letnega Jakoba Irta iz Brsljina, občina Prečna, ogenj, ki je vpepelil ves hram do tal z vsemi stvarmi, ki so se v njem nahajale. Tako je bilo Irto uničeno:

700 l vina, 20 l tropinovca, 3 vinski sodi, 1 kad, 1 stiskalnica, 1 postelj, 500 kg sena, 15 škopnikov in 100 kron denarja. Škoda znaša okoli 25.000 K. Irt ni bil zavarovan. Ogenj je nastal iz neprevidnosti pri kurjenju v hramu se nahajajoče peči.

Ljubljanske novice.

Ij **Šišensko prosvetno društvo** priredi v nedeljo 6. februarja v hotelu Bellevue za svoje člane društveni večer. Na sporedu je srečolov, šaljiva pošta, kupleti, domača godba brez plesa. Začetek ob 8. uri pop. Vstopnina 1 krona. Vstop imajo člani in po njih vpeljeni gostje. (k)

Ij **Bucek zopet na potovanju.** Kdaj? V nadaljevanju »Pri belem komičku« — »Čez leto dni«. Na pustni torek 8. t. m. v Ljudskem domu igra Ljudski oder II. del burke, ki je bila najpriljubljenejša, in po svojem res pristnem humorju polna najboljših zabave. — Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj si takoj preskrbi vstopnico za to predstavo, katero dobi v predprodaji pri ge. Modic v trafiki v Kopitarjevi ulici in v trgovini Nove založbe na Kongresnem trgu.

Ij **Rokodelski dom.** Na pustno nedeljo se vrši ob 6. uri zvečer vsakoletna predpustnica v domači dvorani pri mizah. Na sporedu je petje, kupleti in burka »Ne kliči vraga.« — Vstopnice se dobivajo v Rokodelskem domu v nedeljo dopoldne in zvečer. Posebnih vabil se ne bode razpošiljalo. (k)

Ij **Marijonetno gledališče** igra v nedeljo, dne 6. t. m. ob 3. in ob pol 6. uri popoldne čarobno bajko v osmih slikah (6 dejanjih): »Carodejne gosli«.

Ij **Nedeljski počitek javnih lekarn** v Ljubljani se uvede začeniš s 6. februarjem 1921 in sicer tako, da bodejo nedeljske dopoldneve tri lekarnne odprte, le devet nedeljskih dopoldnevov v celem letu bode odprto po dvoje lekarn. Ker se otvori prihodnje dni sedma lekarna v mestu in sicer na Sv. Petra cesti 78 (lekarna A. Ustar) preuredi se tudi nedeljska popoldanska in nočna služba vseh lekarn tako, da bode sedaj vedno po ena lekarna v sredi mesta vršila službo ob nedeljah popoldne ter nočno službo, in zraven te po vrsti ena periferijnih lekarn. V vsaki lekarni morajo biti čez dan na dobro vidnem mestu označene lekarnne, ki vrše nočno službo; kadar so lekarnne zaprte pa morajo imeti na vratih dobro čitljiv in razsvetljen naslov službujočih lekarn. Zapi- rajo se lekarnne ob 19. uri, one, ki imajo nočno službo, pa ob 21. uri.

Ij **Popravek.** V včeraj objavljeni osmrtnici za pokojno gospo Karolino Luschin roj. Andolske se mora ura pogreba glasiti pravilno ob 2. uri popoldne. Glej zadevno obvestilo med oglasi.

Ij **Produktivna zadruga čevljarjev** za Slo- venijo naznanja svojim članom prodajo usnja vsaki dan od 8. zjutraj do 6. zvečer. Na novo se lahko vpiše pri prodajalcu, Hrenova ul. 4.

Ij **Povišanje stanarin.** Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani objavlja, da se smejo stanarine vrhu sedaj po deželni vladi dovoljenih poviškov po obstoječih navedbah pov- šati še za vse višje davke in doklade ter dalje za vse upravne in vzdrževalne stroške, kakor vsa hišna popravila. V kakem merilu je take večje stroške razdeliti med najemnike, dobe hišni posestniki potrebna pojasnila v društveni pisarni od 7. do 8. ure zvečer.

Ij **Zdravstveni izkaz mestne občine Ljubljanske** za teden od 23. jan. do 29. jan. t. l. Rojenih je bilo v tem času 25 otrok (13 moških in 12 ženskih); umrlo pa jih je 22 (11 moških in 11 ženskih). Nalezljivih bolezni ni bilo prijavljenih.

Ij **Ljudsko štetje.** Stranke, ki še do danes niso prejele osebnih popisnic za ljudsko štetje, naj se takoj zglaste na mestnem magistratu v posvetovalnici, da dobe osebne popisnice ter eventualno tudi popisnice za živino. One osebe, ki ne bi bile popisane, bodo strogo kaznovane, kakor tudi stranke in hišni gospodarji, ki bi imeli na stanovanju osebe, ki niso popisane za ljudsko štetje, pa so bile v noči od 31. jan. na 1. febr. 1921 nastanjene v Ljubljani. Ljudsko štetje nima za posameznika nobenih kvarnih posledic, pač pa bo strankam zelo nepriljubno, če bodo potrebovale kako uradno potrdilo, pa bi pri ljudskem štetju ne bile izkazane oziroma popisane. V tem slu- čaju bodo morale teči od urada do urada, ako bodo hotele dobiti potrebno potrdilo. Da se popišejo vsi, ki so bivali v noči od 31. jan. do 1. febr. 1921 v Ljubljani, je v interesu uradov kot takih, še bolj pa v interesu posami- nikov, ki vedno rabijo kaka uradna potrdila.

Ij **Pristojbina za telefonske pogovore Ljubljana—Praga.** Pristojbina za telefon- ske pogovore Ljubljana—Praga je 3.50 francoskih frankov = 42 kron za časov- ne enote.

Ij **Tatvine v Pollakovih tvornici.** Ker so kradle v Pollakovih tvornici, v kateri so delale, so bile obsojene, in sicer Mar. Zbontar iz Zalega loga na 3 tedne, Ro- zalija Rosulnik iz Sinkovega turna na 2 tedna, Marija Keber iz Ladenevasi na 10 dni ječe in Ivanka Zdražba iz Rudnika na 3 dni strogega zapora.

Ij **Izvaljene deske.** Mizarski pomoč- nik Josip Sever je 26. novembra l. l. iz- vabil pod pretvezo, da ga pošilja njegov brat, lesnemu trgovcu Jakobu Rusu 204

deske, vrednih 3555 K, katere je naložil in odpeljal k mizarskemu mojstru Francetu Škafarju in mu jih prodal za 1706 K. Rusovi so že drugi dan ugotovili, da jih je Jože Sever ogoljufal. Denar, katerega mu je plačal Škafar, je med tem že zapravil. Škafarju so deske vzeli. Deželno sodišče je prisodilo Severju 10 mesecev ječe.

Ij Mestna zastavljavnica ima tomesečno dražbo 10. t. m. ob 3. popoldne.

Ij Popis avtomobilov. Lastniki avtomobilov vseh vrst se pozivljajo, da naznani svoje avtomobile mestni vojaškemu uradu v Mestnem domu. Tozadevni razglas je nabit na mestni deski in pa po mestu.

Ij Ljubljanski židje. V Ljubljani živijo židje so se pripojili zagrebški židovski verski občini. Premembe v rodbinskem stanju, t. j. porode, smrti poroke, imajo prijavljati tukaj. trgovcu Adolfu Lorantu, kateri bo nekaj delegatov verske občine v Zagrebu. Verska občina zagrebška bo pa skrbela za verske funkcije in za poduk v verouku.

Najnovejša poročila.

SEJA USTAVNEGA ODBORA.

LDU Belgrad, 4. febr. (ZNU) Danes ob desetih je imel ustavni osek konstituantne svoje prvo sejo. Prisostvovali so vsi ministri in mnogo poslancev, ki niso člani odseka. Glede prošnje parlamentarnih in novinskih izvestiteljev, naj se pripustijo na sejo odseka, ostane pri prejšnjem sklepu. — Minister za konstituantno dr. Marko Trifković pravi med drugim: Ker je izvršeno ujedinjenje v eno narodno državo, moramo imeti osnovni zakon, in ta je ustava, ali ne zato, da ustvarimo močno državo, ampak da zadovoljimo narod. Ustavna načrta dr. Vesnića in Pašića sta stremila za tem idealom, zato sta vzela za podlago srbsko ustavo, ki je plod dolgih političnih borb. Nato minister iznova razlaga načela vladnega načrta ustave: ustavno in parlamentarno monarhijo, zajamčeno osebno svobodo in nasledstvo prestola. O sistemu dveh zbornic pravi minister: Kolikor se izgublja časa z delovanjem senata, toliko se pridobiva na kakovosti delovanja. Ta načrt še ni izgotovljen in odgovarja razmeram, v katerih živimo. Minister zahteva popolno objektivnost v razpravah. — Nato govori radikalni poslanec dr. Radonić, ki stavi kratko opazko, naj se najprej razpravljajo in rešijo samo glavna načela. — Socialni demokrat Nedeljko Divac odgovarja ministru Trifkoviću in pobija načrt vlade ter pravi, da ta načrt vsebuje polno nejasnih določb, zlasti glede politične svobode in tiska. Pravi, da ta načrt ustave rešuje samo politična in ne tudi gospodarskih in socialnih vprašanj, ki so za nas najbolj aktualna. — Komunist Živko Jovanović veli, da se čudi, da vlada v svoji motivaciji ni naznanila, zakaj ni stavila v načrt ustave nikakih določb glede gospodarskih in socialnih borb. Govornik zahteva večjo decentralizacijo. — Ker se nihče več ne oglasi k besedi, zaključil predsednik sejo ob 11. uri. — Druga seja v ponedeljek, dne 7. t. m. ob 10. uri.

MARŠAL FOCH PRIDE V BELGRAD.

LDU Belgrad, 4. febr. (ZNU) Sredi meseca marca pride v Belgrad francoski maršal Foch. Ta prihod ima vojaški in političen značaj. Za sprejem se delajo velike priprave.

GOSPODARSKI SVET.

LDU Belgrad, 4. febr. Danes ob 9. uri je gospodarski svet nadaljeval konferenco pod predsedstvom ministra za trgovino dr. Kukovca. Na dnevnem redu je bilo vprašanje uvoza. Seja je trajala do 13.

TRIFKOVIĆ ODLOŽI MINISTRSTVO PRAVDE.

LDU Zagreb, 4. febr. (ZNU) »Novosti« javljajo iz Belgrada: Minister za pravdo in konstituantno dr. Trifković je izjavil, da je z delom za ustavo preveč obložen in da bo zaradi tega obdržal samo ministrstvo za konstituantno. Na podlagi sporazuma med radikali in demokrati bo te dni imenovan za ministra pravde bivši predsednik državnega sveta Marko Gjuričić. Imenovanje novega ministra ne bo izpremenilo razmerja med demokrati in radikali.

PRIPRAVE ZA KONKORDAT.

LDU Zagreb, 4. febr. (ZNU) »Novosti« javljajo iz Belgrada: Minister za prosveto je vsem katoliškim škofom Jugoslavije poslal okrožnico, naj se izjavijo, na kakši podlagi bi se dalo pogajati z Vatikanom glede organizacije katoliške cerkve v Jugoslaviji. To okrožnico je izzvala okolnost, da se na Hrvaškem in v Dalmaciji med duhovniki opaža gibanje za nacionalizacijo cerkve.

ŠKODA POVZROČENA PO D'ANNUNZIJEVIM VOJAKIH NA SUŠAKU.

LDU Belgrad, 4. febr. (ZNU) G. Juraj Kučić, poslanec iz županije Modruš-Reka, je na vprašanje o škodi, ki so jo na Sušaku povzročili D'Annunzijevo vojniki, prejel od ministrskega predsednika Pašića odgovor,

Ministrski predsednik se opravičuje, da ne more ustno odgovoriti, ker je bolan. Pismen odgovor se glasi: 1. Sušak spada k ozemlju, ki ga je zasedla kr. italijanska vojska. 2. Mi nismo mogli na noben način ugotoviti napravljeno škodo. 3. Odškodnino bo na vsak način morala povrniti oblast, pod katero pridejo ti zasedeni kraji. 4. Glede povratka prebivalcev je ministrstvo za zunanje posle od primera do primera napravilo korake. 5. Čim stopi v veljavo rapalska pogodba, bo vlada vzela v pretres cenitev škodo, nadalje vprašanje izmene bankovcev in dr. 6. Vlada je storila vse korake za prehrano prebivalcev.

BORZA.

LDU Zagreb, 4. februarja. (ZNU) Devize: Berlin 236—239, Italija vezano 0—523, ček 0—531, London 565—570, Newyork kabel 146 do 147, ček 145—146, Pariz 0—1025, Praga 186—187, Svica 0—2350, Dunaj 21.35—21.45. Valute: Ameriški dolarji 141—141.75, avstrijske krone 24—25, carski rublji 60—65, češko-slovaške krone 170—175, francoski franki 970 do 975, napoleondri 470—471, nemške marke 230—232, rumunski lei 192—202, souvereigni 555—0, švicarski franki 0—2275, italijanske lire 0—515.

Katoliški vestnik.

c Nasprotniki Cerkve in šole imajo povsod iste cilje. Naši računajo z nebriznostjo katoličanov in poštenih starišev, pa skušajo z raznimi sokolskimi odredbami razkristijati našo mladino in jo zaplesti v svobodomiselnost. Toda kulturno-bojniko bodo naleteli na odpor, ki ne bo prijeten. Framasonstvo ima to svojstvo, da se zna hinavsko in furtivaško vrniti tudi v svetišča naših šol. Navidez kulturne odredbe, ki jih hočejo uveljaviti tudi pri nas pod naslovom sokolskih telesnih vežb med šolsko mladino, imajo nevaren strup v sebi, ki ga že čutimo. Toda naši katoliški stariši se ne bodo dali oropati svojih pravic. Če zahtevajo drugi versko svobodo, jo zahtevamo tudi slovenski stariši zase in za svoje otroke. V ameriški državi Michigan, kjer je med prebivalstvom samo četrtina katoličanov, so hoteli protivniki katol. vzgoje vtihotapiti postavbo, po kateri bi se morali vsi otroci vzgajati v državnih šolah. Katoliški stariši so stopili na noge. Sprejeli so usiljeni jim boj, pa so ga pod vodstvom škofa Gallagher (Detroit) tudi srečno izvojevali. Podpirani od vernih protestantov so večino volivcev prepričali, da nova naredba nasprotuje temeljnemu ameriškemu zakonu o verski svobodi. Hkrati so pa tudi odredili javne molitve in velikanski sprevodi po ulicah mesta Detroit s petjem krščanskih slavospevov. Ker je bila nato tudi volitev guvernerja, so šli katoličani v boj z geslom o svobodi pouka. Zmagali so z dvetretjinsko večino. Kulturno-bojnik zakon je bil zavržen. Amerika naj nas uči!

c Ogrska. 17 mesecev je, odkar je sovjetska krutovlada pogorela. Nastopila je nato »krščanska vlada«. Poznavalci razmer sodijo, da nova vlada ni dovolj krepko posega v reorganizacijo ondotnega stanja ter navajajo tudi vzroke. Po porazu komunistov je bil zopet vpostavljen verstveni pouk v šolah, ki pa drugod razen v Budimpešti še ukinjen ni bil, saj oblast sovjetoj ni segla čez predmestja Budimpešte; cerkveno premoženje je bilo vrnjeno, postavniki odnošaji med Cerkvijo in državo so bili zopet urejeni, framsonske lože so bile razpuščene, njih hiše zaplenjene, končno so sprejeli načelo po katerem se določa »numerus clausus« na univerzah in je vsled tega število židovskih slušateljev omejeno... To so priložnostne odredbe. Drugega posebnega nova vlada menda ni izvršila.

Vestnik S. K. S. Z.

* Režiserski tečaj S. K. S. Z. za režiserje podeželskih odrov S. K. S. Z. opozarja naša društva, da vsaj do 6. februarja javijo udeležence režiserskega tečaja S. K. S. Z. in sicer z navedbo, ali društvo želi, da se tečaj vrši 18. in 19. februarja z zaključno nedeljsko predstavo ali pa po običnem zboru S. K. S. Z. 21. februarja dalje. Dosedaj se je prijavilo neznatno število. Ako bi ne bilo dovolj prijavljenecv, se tečaj ne vrši.

* Občni zbor društva sv. Jožefa v Trzinu se je vršil v soboto 23. prosinca ob veliki udeležbi članov in članic. Po pozdravu predsednika Papov poročila tajnik o delu v društvu. Imelo je 18 sej. Vsak ponedeljek so bila v zimski sezoni dobro obiskana predavanja, na katerih so predavatelji razpravljali o vsakovrstni tvarini. Dramatični osek je nastopil z desetim igranim, dvema javnima veselnicama in Miklavževim večerom. Udeležilo se je društvo z zastavo sprejema regenta Aleksandra in mariborskega slavlja. Članov šteje 120. Umrl je en član Jožef Smolej. Društvo se je udeležilo pogreba in zapelo par žalostink. Društveni praznik se je praznoval z udeležbo članov pri skupnem sv. obhajilu in popoldansko slovesnostjo pri sv. Jožetu, zvečer z domačo prireditvijo v Domu. — Društvena blagajna je imela prometa 3268 K 2 v., blagajna dramatičnega odseka pa 39.817 K 74 v., skupno torej prometa: 43.083 K 76 v. Vseh prireditvev skupno je bilo 21. Koncem leta je bilo preostanka 4028 K 94 v. — Predsednik Orla poročila: Članov je 67, 42 telovadcev in 25 netelovadcev. Telovadniki ur je bilo 82, 28 fantovskih večerov 7. Orel je priredil dve akademiji in javno telovadbo, udeležil se je vseh 3 tečajev v Ljubljani, mariborskega tabora in skoro vseh drugih vsaj večjih javnih prireditvev po Sloveniji in slo-

vesnega sprejema prestolonaslednika, ki se je razgovarjal ob tej priliki z načelnikom odseka. Po poročilu blagajnika je bilo prometa 46.541 K. V blagajni je 419 K 40 v. — Predsednica Orlice: Članice je 58, 18 podpornih, naraščaja 62. Dekliških večerov je bilo 10. Udeležil se je osek po zastopnicah dveh tečajev v Ljubljani, 18 Orlic je bilo na mariborskem taboru. Pri akademijah v Domu in pri javni telovadbi so nastopile tudi Orlice. Njilhev pevski zbor se je združil s pevskim zborom dekliške Mar. družbe. Poučuje gđ. Ivanka Pater-noster. Sej je bilo 22. Denarnega prometa: 13.371 kron; gotovine sedaj 419 K 40 v. — Ženski osek šteje 103 redne članice in 29 podpornih. Sej je bilo 6. Denarnega prometa 5268 K; gotovine 293 K. — Knjižničar poročila, da je prejel 870 knjig. Posojenih je bilo zadnji čas po uredbi knjižnice 386 knjig. Dohodkov 183 K. — Iz teh podatkov je posneli, da šteje društvo z odseki nad 300 članov in članic, vsega prometa je imelo društvo z odseki ogromno vsoto 108.447 K 76 v. — Za predsednika društva je bil izvoljen g. Leopold Koprivnik, za predsednico gospa Marija Vider, predsednik Orla br. Franko, predsednica s. Tončka Demšar.

Orlovski vestnik.

Orli in Orlice v Domžalah vabijo k akademiji, ki jo prirede v nedeljo, 6. februarja ob pol 4. v Društvenem domu. Spored: I. Telovadba. Nastopijo: Orli, Orlice, obrtni naraščaj, gojenke. Izvajajo: simbolično vajo »Mi smo Orli«, simbolično vajo »Dvignite Orli«, proste vaje za l. 1921, vaje z robci, zastavicami in šerpami, rajalno vajo, skupine. II. Prosta zabava. Godba, petje, šaljiva pošta itd. Prireditve se vrši pri pogrnenih mizah. Iz posebne prijaznosti sodeluje sl. Domžalska godba.

Odborova seja ljubljanskega orlovskega okrožja se vrši v nedeljo dne 6. t. m. ob 11. uri v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Seje naj se vdeležijo tudi člani prosvetnega odbora. Važno! — Br. predsednik. (k)

Dijaški vestnik.

d Zaključno zborovanje »Razora« ob sklepu prvega semestra danes zvečer ob 7. uri v čitalnici Jugoslovanske tiskarne. Program: 1. F. S. Finžgar: Misli ob sklepu in navodila za bodočnost. 2. Deklamacije. 3. Stremiljenja in hotenja »Razora«. — Za vse člane celotne organizacije udeležba obligatna. Vabljeni vsi, ki čutite z nami!

Razne prireditve in objave.

»Sloga« društvo žena in vdov javnih namoščenecv opozarja svoje članice na občni zbor društva dne 5. februarja ob 4. uri popoldne v posvetovalnici na magistratu. (k)

Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana — vabi svoje člane na društveni sestanek v nedeljo ob pol 12. uri v dvorano mestnega magistrata. Razpravljalo se bo o pripravi za glavno skupščino, imenovanju prisodnikov za patentno razsodišče in drugih društvenih zadevah. Člani se vabijo k polnoštevilni udeležbi. (k)

Deželna zveza Kranjskih obrtnih združenj v Ljubljani sklicuje obrtniški sestanek dne 7. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji pri »Slonu«, Dunajska cesta. (k)

Društvo slov. zobotehnikov sklicuje za dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer sestanek v Ljubljani pri »Novem svetlu«, Prešernova soba. Ker je sestanek velike važnosti, se prosi vse nekoncesijonirane zobotehnike, da se vsi zanesljivo udeležijo. — Odbor.

Prosveta.

pr G. Milan Skrbinšek, član mariborskega gledališča je nastopil v svojo igralsko pot s sezono 1909—10 v Ljubljani. Dne 12. t. m. slavi desetletnico svojega umetniškega delovanja. Vprizori se ob tej priliki Leonida Andrej-jeva drama »Misel«, v kateri igra g. Skrbinšek glavno vlogo in vodi režijo.

pr »Mladika«, družinski leposlovni list, ki izhaja v Gorici, Gosposka ulica šte. 2, je izšla v svoji prvi številki popolnoma na novo urejena, v precej veliki obliki, z ilustracijami in s prispevki naših najboljših pisateljev, kakor dr. Detele, dr. Šorlija, dr. Gradnika, dr. Preglja, Igo Grudna itd. »Mladika«, ki prinaša poleg leposlovnega tudi drugo zabavno berilo, je danes naš edini družinski list, ki izhaja vsakih 14 dni, tedaj dvakrat na mesec in stane za Jugoslavijo 25 dinarjev (100 K) letno. Opozarjamo naše Primorce, kavarnice in druge javne lokale, posebno pa čitalnice in izobraževalna društva po deželi, ki jim že dolgo manjka primerne družinskega lista, da ga naroče. Vsakdo, ki hoče list naročiti, naj pošlje najkasneje do 10. februarja denar in svoj naslov prodajala »Mladika« po 5 K komad.

pr »Novi Rod«. Pravkar je izšla pot tem naslovom prva številka mladinskega mesečnika za zasedeno ozemlje. Oprema lista je elegantna, vsebina pa taka, da se lahko meri z vsemi pri nas izhajajočimi mladinskimi listi, če jih celo ne prekaša. — 1. številka vsebuje sledeče prispevke: V svet. — C. Golar: Burja. — Fr. Bevk: Snežec. — I. Gruden: Uspavanka. — C. Golar: Kako so trije bratje skuhali kašo. — Slika. — Fr. Bevk: Opica in sake. — S. Rutar—M. Simonov: Longobardi in Slovenci v naši deželi. — Karol Širok: Na se-

mnju. — Slika. — Vl. Levstik: Miškina kamrica. — C. Golar: Lepa Vida. — Fr. Ločniškar: Povodenj. — J. Ribičič: Matl. — Pouk in zabava. — Kotiček malih. — »Novi Rod« izhaja 1. vsakega meseca v Trstu. Stane za vse leto 12 lir, za pol in četrt leta sorazmerno. Posamezne številke veljajo 1 lito. Uredništvo in uprava se nahajata v Trstu, Ruggero Man-na, 20, I. nadstr. »Novi Rod« zasluži vsestranskega priporočila in podpore.

Gospodarstvo.

Sajenje tobaka v Sloveniji.

Oglasi in prijave pole za sajenje tobaka v letu 1921 so že razposlani na občinske urade zadevnih okolišev. Ker prihajajo vprašanja je-li se sme napraviti nasade v drugih okrajih, ki niso navedeni v oglasu, se pojasnjuje, da je kultura tobaka dovoljena le za glavarstva Črnomelj, Novomesto in Krško, dalje okraje Konjice, Celje, Brežice, Ptuj, Maribor, Gornja Radgona, Ljutomer ter konečno za celo Prekmurje. Povsod drugod je sajenje zabranjeno.

Pa tudi v navedenih okrajih je sajenje vezano na poprejšnjo prijavo pri občinskem uradu ali pa pri bližnji postaji finančne straže. Na podlagi teh prijav se bodo izdale dozvole (licence) in doposlale prijavljencem.

Sajenje brez licence je strogo prepovedano in se bo kaznovalo kar najstrožje.

S prijavami morajo kmetje pohiteti, ker je rok za prijavo nastavljen do 20. februarja. Prijave že prihajajo. Za vzgled navajamo občino St. Peter v Savinski dolini, kjer se je izredno lepo število kmetov priglasilo za sajenje in sicer z velikim številom sadik. Več posestnikov je priglasilo po 20.000 sadik, to je približno po en joh (plug) zemlje za to kulturo. Iz neke druge občine je dobila direkcija tobačne tovarne v Ljubljani dopis, češ, da je zahtevala, da se posadi najmanj 2000 sadik (5 arov) previsoka. Tem bodi povedano, da je ta zahteva prav skromna, kajti kdor hoče imeti kakih dohodkov iz te kulture, mora nasaditi vsaj toliko zemljišče, ker drugače se to ne izplača ne za njega in ne za državni monopol.

Povedati se mora, da je Uprava državnega monopola se odločila za tobačno kulturo v Sloveniji za-to, da bo naš kmet imel iz te kulture redne in dobre dohodke; te pa more dobiti le, ako sadi v primerni množini in ne za zabavo po kakih par sto sadik.

Iz Prekmurja so na direkcijo tobačne tovarne v Ljubljani došle prošnje, da bi se dovolilo saditi za lastno potrebo po nekaj rastlin in da se od vsake rastline plača davek, češ, tobaka za pipo ne dobimo kupiti.

Da bi kedo sadil za lastno potrebo, tega se ne more dovoliti, ker državni monopol tega nikjer v celi kraljevini ne pripušta.

Pritožba, da ni dobiti v prodaji zadosti tobaka za pipo, je bila doslej upravičena. Poslej pa je dana možnost, da se bo stavilo takega tobaka mnogo več v prodajo in bodo take pritožbe utihnile v zadovoljstvo kadivcev in tudi monopolne uprave.

g Pomanjkanje sena. Ker se je število živine zelo pomnožilo, čutijo mnogokje silno pomanjkanje krme. Nasledek: Visoke cene senu in slami. 100 kg sladkega sena stane danes že 180 do 200 K.

g Kuhanje trošarine prostega žganja za domačo potrebo. Po členu 116 točka 6 trošarinskega pravilnika (Uradni list z dne 23. septembra 1920 št. 110) sme oni, ki hoče prodati gotov del onega žganja, ki ga je nakuha trošarine prosto za domačo potrebo, to storiti le tedaj, če označeni svoj namen poprej prijavi pristojnemu oddelku finančne straže in plača pri pristojnem davčnem uradu trošarino za novo količino žganja, ki jo namerava prodati. Generalna direkcija posrednih davkov v Belgradu pa je zaznala, da se v nekaterih krajih naše države dogaja, da si oni, ki kuha žganje trošarine prosto za domačo potrebo, izposodi žgalno pripravo in da odškoduje lastnika izposojene priprave ne v denarju temveč z žganjem, trošarine prosto nakuhanim. Taka oddaja žganja pa se ima — ker se žganje ne porablja za domačo potrebo, to raj ne za oni namen, ki je pogoj za izpregled plačevanja trošarine — smatrati kot prodaja ter je vsled tega v vsakem takim slučaju postopati po gori citirani odredbi trošarinskega pravilnika. Če pa bi se oni, ki kuha žganje trošarine prosto za domačo potrebo, branil (obotavljal) plačati trošarino za ono količino žganja, ki bi jo po pogodbi moral oddati lastniku žgalne priprave, bi se moralo proti njemu postopati kazenskim putem po odredbi členu 116 točka 7 c trošarinskega pravilnika.

g Švicarski konzulat za Hrvaško, Slavonijo in Slovenijo. S 1. februarjem je začel v Zagrebu poslovati švicarski konzulat. Konzul g. Julio Schmidlin je te dni prišel v Ljubljano in posetil deželno predsedstvo in trgovsko in obrtniško zbornico. Gospod Schmidlin živi že nekaj časa v Jugoslaviji ter so mu naše gospodarske razmere dobro znane. Z veseljem pozdravljamo ustanovitev švicarskega konzulata, ki brez dvoma pripomore k živahnejšim trgovskim stikom med nami in Svico. Interesente se morejo v vseh zadevah, tičočih se prometa s Svico, obračati nanj. Konzulat ima svoj urad v Preradovičevi ulici br. 24 (dvo-rišče, na desno) v Zagrebu ter je strankam ob delavnikih od 9. do 11 dop. na razpolago.

L. Poulin: Na poti v večnost. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Stane vezana 26 K.

»To je knjiga«, mi je dejal prijatelj, »ki sem jo z ljubeznijo bral, ki jo s skrbno ljubeznijo hranim in jo vedno z veseljem prebiram.«

So namreč trenutki, prijetni in srečni in resni trenutki, ko se duša zbere in se srce pogloblja vase in preudarja preteklost ter gleda v prihodnost in se nenadoma zave, da je pot do tistega dneva, ki ga

ne pove nobena pratka, vedno krajša. Morda že sluti konec, ali že celo vidi možgani portal, ki se vale skozenj sleherni dan tisoči in tisoči: jekleno krepih mož, nežnih deklic, cvetočih dečkov, ljubkih otrok, ljubečih in ljubljenih žena in onemoglih starčkov.

V takih trenutkih se gabi človeku vse vsakdanje, neodoljivo zahrepi po resnici-vodnici, ki vodi varno po tej poti, ki je še nihče ni dvakrat prehodil. In ta vodnica je knjiga: »Na poti v večnost«. Kakor le-

pa pesem se glase njene besede, tiho in šepetaje ti govore o večnolepih resnicah in z ostro in resno besedo svari in opominja, da se človekovo srce oklene — hčerke resnice — čednosti in kreposti.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nerazne bolečine? Občutek zadovoljstva doprine Vam Fellerjev pravi Elza-fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Trpite na počasni prebavi? Zaprtju? Ta zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatljic 18 kron. — Želodec

okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 kron. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Eisatrg št. 134, Hrvatska. D.

Kupi se

10.000 prostornih metrov prvovrstnih bukovih drv.

Ponudbe z navedbo cene franko vagon imenoma navedene oddajne postaje in dobavnega roka je vpslati do 15. t. m. na naslov »Vodstvo za preskrbo drv v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

KLAVIRJI NA OBROKE

harmoniji, violine in vse glasbene potreščine. Strane na debelo in drobno.

Alfonz Breznik, bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Pogreb pokojne gospe

Karoline Luschni roj. Andolšek

bo danes v soboto popoldne ob 2. uri iz hiše žalosti Križevniška ulica št. 4.

Krščansko dek'le kmečkih staršev dobrega značaja in pridna stara 22 let, zna šivati, išče primerne službe. Učila bi se rada dobrega kuhanja in obenem pomagala v gospodinjstvu. Ponudbe na anonarno ekspedicijo **Al. Matelič, Ljubljana.**

Proda se **klavir** in **violin**. Kje pove dober **klavir** in **violin**, upravn. »Slovenca« pod št. 403.

Posebna obvestila se ne bodo izdala.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljani soprog, pre-dobri oče, tast in stric, gospod

FRAN MALLY

trgovac in posestnik, obč. svetnik ljubljanski, upravni svetnik Ljubljanske kreditne banke, itd.

v četrtek dne 3. febr. ob pol 6. uri zvečer po kratki bolezn, previden s tolažili svete vere mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo dne 6. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra c. št. 34 na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek dne 7. t. m. ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 4. februarja 1921.

Antonija Mally, soproga.

Vida Bärsch, roj. Mally, Danica, Vera, Mara, hčere.

Louis Bärsch, zet. — Vidka Bärsch, vnukinja.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila,

Potrj globoke žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je moja iskrenoljubljani soproga, oz. sestra, svakinja, teta in snaha, gospa

Milka Ranzinger, roj. Čerin

včeraj dne 3. svečana ob pol 3. popoldne previdena s svetotajstvi za umirajoče v 40. letu starosti po dolgi, zelo mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb neozabne pokojnice bo v nedeljo 6. t. m. ob pol 4. popoldne od žel. postaje Zagorje ob Savi na ondotno pokopališče.

Spavaj v miru.

Zagorje ob Savi, 4. svečana 1921.

Josip Ranzinger, soprog.

Polje-deljski stroji

Mlatilnice

za ročni in vrtilni pogon, vrtila, čistilnice, trijerje, slamo-reznice za pogon z roko in silo sadne in v nske stiskalnice, sadne mlino, brzoparilnice, stiskalnice za seno in drugo ima vedno v velikih izberi lastnica po umrliem soprogu

Francu Hitti,

Ljubljana, Sv. Martina cesta št. 2.

Edina zaloga

poljedelskih

strojev

iz tvornice:

Umrath & Komp.

Lepa jabo'ka po K 6,50 in 7,50 kg razpošilja od 50 kg dalje po povzetju **J. Razboršek, Smartno pri Litiji.**

Hiša z njivo, travnikom in gozdom, ter s kompletno hišno opremo se proda. Stanovanje takol. Ogleda se: **Spodnje Gameljne št. 3.**

Štiri pisalni stroji se kupijo (žerabljeni z slov. pisavo) za ministrstvo v Beogradu. Zastopnik pride v sredo 9. februarja v Ljubljano da jih prevzame in plača. Ponudbe poslati na poštni predal 135, Ljubljana.

1 ali 2 m'zar. pomočnika se sprej. s hrano ali brez nje. Celje, **Kralja Petra cesta 28.**

6 litrov svežega m'eka dnevno želi siračka v Spodnji Šiški. Vprašati v **Zormanovi trgovini.** 421

Sprejem takoj — **pisarniško moč** še korespondence in knjigovodstva **Ivan Seunig ml., Tacen pod Šmarno goro.**

Kuhinja in soba se oddata brezplačno osebi, ki ima lastno opremo. Ponudbe na upravo lista pod št. 101/392.

Nadmlinarja sprejme valjni mlin. — Neoženjeni imajo prednost. — Naslov pove iz prijaznosti uprava pod št. 382.

Vrtnarji! ki ste za prevojo dobrih semen merodajni, sporočamo, da so nam semena iz inozemstva pravkar dospela. Ista oddajamo z največ mogočo garancijo. Cenik pošljemo na zahtevo. Trgovina s semeni **Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.**

Žarnice razne moči naprodaj. Vprašati: **Marbor, glavna pošta, pod šifro »Sarajevo 4«.**

Proda se hiša ob Tržaški cesti na Viču št. 46 s poljem vred. Natančnejša pojasnila se dobe pri **Franc Pezdur, Vič 95, Ljubljana.**

Išče se za vajenca-mehanika iz dobre poštene hiše stanu primerno priprosto stanovanje z oskrbo. Prispevajo se eventualno tudi živila. Ponudbe pod »Vajenec«, na upravništvo. 366

Stare kovine

(baker, medenino, cink i. t. d. kupuje trgovina z železnino

BREZNIK & FRITSCH, LJUBLJANA Cankarjevo nabrežje št. 1.

Posestvo

kupim na Kranjskem. — Glavne zahteve: v lepem zdravem kraju ugoden dom, dobra gospodarska poslopja. — Zemljišča vsaj nekoliko orolov. Čim več tem boljše. Električna in vodovod posebno všeč. — Ponudbe naj dobro opišejo celi objekt in navedo zadnjo ceno, ter se pošljejo na: upravo Slovenca pod šifro **Posestvo 402.** Diskretnost strogo zajamčena.

Petrolej

po skrajno nizki ceni ima v zalogi

KOMET d. z o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta 33.

Koruza za krmo

po K 300— za 100 kg razproda dokler traja zaloga trdka **I. Augustin, Dunajska cesta 36.**

VILA

na Bledu, enonadstropna s celotnim pohištvo, se proda. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 348.

Blagajničarka

se sprejme takoj v **špecerijsko trgovino** v Ljubljani. Ponudbe pod šifro »Blagajničarka« na Anon. inf. zav. **Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo n. 5.**

Prvovrstne

Pfaff šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle olje, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Moramo štediti!

V 5 minutah si more vsak skuhati iz enega kosa **LURION-a** 1/4 kg naj-boljše kreme za obulev.

SLAVIA

Ivornica kemičnih proizvodov d. d.

ZAGREB

Ulica 213.

Brzlojavi: **CEMA-ZAGREB.**

Telefon: 5-46.

Razglas.

Iz okolice je prišel v mesto srednje-velik stekel pes, svetlo-rjave barve in z belimi lisami po vratu. Ogrizel je več oseb in psov. Istočasno se je pojavil v mestu neki drug rjav pes s temnimi lisami po hrbtu in plečih, ki je tudi napadel ljudi. Da se zabrani razširjenje stekline, odreja mestni magistrat na podlagi § 2, 41 in 42 zakona o živ. kužnih boleznih

poostren pasji kontumac

in sicer takole:

1. Psi v področju mestne občine morajo nositi nagobčnike, ki zabranjuje grizenje in poleg tega jih je voditi na vrvi.
2. Strogo je prepovedano pse jemati v javne prostore (gostilne, kavarne itd.).
3. Psi varuhi morajo biti priklenjeni na takih krajih, kjer ne morejo tuji psi do njih.
4. Vsakdo mora svojega psa, ki je prišel v dotiko s steklimi ali steklino sumljivimi psi, ali če zapazi na njem znake kakga sumljivega obolenja, oddati konjaču, ali pa ga tako zavarovati, da ni nevaren za okolico. Tudi mora slučaj takoj naznaniti magistratu.
5. Dokler traja pasji kontumac, je strogo prepovedano odpravljati pse brez posebnega dovoljenja magistratovega iz okoliša, v katerem je kontumac razglašen.
6. Vsi psi, proti tem predpisom zaloteni, se bodo pobili, lastniki pa kazensko zasledovali.

Razglas stopi v veljavo z dnem razglasitve.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 4. februarja 1921.

V. MARSANO Telefon št. 226

„TIMEX“

ZAGREB Nikoličeva ul. 8

Moderne tvorniške naprave

Stroji za vse industrije

Precizno in navadno orodje

Zastopnik prvotvornih tvornic

Prodajna poslovica za Jugoslavijo

G. ROT, A. G. WIEN III.

Hidraulične naprave

Motorji vseh vrst

Naprave za mlino

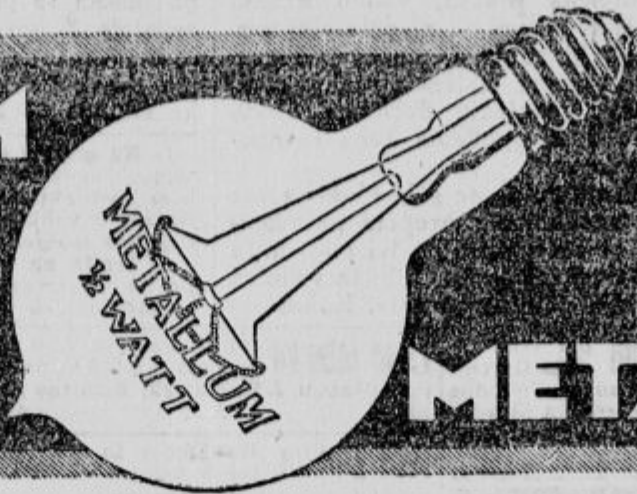
OBRRTNA BANKA v Ljubljani, Kongresni trg 4.

Telefon št. 508.

Štev. poštnege ček. urada SHS 12.051.

izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar najkulantneje. Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s

4% od dne vloge do dne dviga.

METALLUM**METALLUM****Jugoslavenski Kremenezky zavod za žarnice in elektriko d. d., Zagreb.****Vzajemna zavarovalnica**

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanja.

Skupno premagamo skupne težave!

Svoji k svojim!

Milioni narodnog bogatstva propadaju gubitkom ovaca, koza i goveda od bolesti **Metilja**.
Sve Metiljeve ovce biće spašene upotrebom

„DISTOLA“

Isti se može dobiti samo preko apoteke na utvrđene cene. —
 Svaki može dobiti besplatne uputstva o lečenju Distolom od „ISIS“, drogerija na veliko, Beograd, Lovčanska 11.

Najnižje cene!

Jos. Stoparmanufakturna trgovina
Ljubljana, Dunajska cesta št. 5.
se priporoča.

Najnižje cene!

Znano

trgovino z usnjem
je otvoril**FR. SEUNIG, Ljubljana**

Marljn trg št. 2.

Priporoča se tvrdka

Jos. Petelinc, Ljubljana

Sv. Petra nasip 7.

Tovarniška

zaloge

original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezne dele

šivalnih strojev

v vseh opremanj za domačo rabo, za krojače, za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo,

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Trst Amerika

Angleška parobrodna družba

Cunard-Line

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d. v Zagrebu. — Odprava potnikov I. II. in III. razreda preko TRSTA in CHERBOURG-a v NEW-YORK. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Zagreb, Vrhovčeva ulica št. 15.

Prostovoljna javna

dražba njive

ki meri 2100 m², leži ob kamniški progi proti Dunajski cesti nasproti barake za bencin. Dražba se vrši dne 6. t. m. ob 1/2 15. uri popoldne na licu mesta. Prejšnje poizvedbe v gostini pri »Vinski trti«, Štor, Vodmat 16.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinejših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov **Franc Cerar v Stobu** pošta in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tvrdka Kovačević in Tršan v Prešernovi ulici št. 3, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Največja zaloga

klavirjev in pianinov

v Ljubljani.

Tvrdka J. DOLENC, Ljubljana, Hliserjeva ulica št. 5, priporoča za nakup najboljše instrumente izvrstnih tovarov po najsolidnejših nizkih cenah.

lv. Jax in sin

Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.

Šivalni stroji

in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija elegantna izvršitev iz tovarne

v Lincu. Ustanovljena l. 1887.

Vezenje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ROLER“

Geniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarov:

Dürkopp, Syria, Walfenrad.

Ogase za

„NEUE FREIE PRESSE“

prevzemajo vsi anonimni zavodi in generalno zastopstvo za Jugoslavijo Blocknerjev anonimni zavod, Zagreb Jurjevska ul. 31. Telefon 21—63.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune

SALAMA

I. vrste

ново blago

povse godna

dobiva se povsod

Prva hrvatska tvornica salam, sušenega mesa in masti

M. GAVRILOVIC**SINOVI D. D.**

Petrinja.

UZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z. o. j.

preje Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19.

Poleg nunske cerkve

obrestuje

hranilne vloge po 4%

vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Renini in invalidni davek plača posojilnica sama.

Vrednost vlog je zajamčena v popolnoma varnih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadruge v znesku 600.000 K ter člani z jamstveno glavnico z 3.000.000 K daje

posojila na osebni kredit, proti vključbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti znanjbi na službene prejemke i. t. d.

Prodaja srečke

državne razredne loterije.

Pojasnila in prospekti brezplačno!

Zahtevanje cenik zastoj in pošilne prosto.

H. Suttner

Ljubljana 3,

Mestni trg 23.

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Lastna protokolirana tovarna ur v Svici.

Domača tvrdka.

Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Najnovejši kroji. Točna posrežba.

Velika izbira izgotovljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloga vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje vata za krojače v kosih in na metre.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE:

MARIBOR

NOVO MESTO

KOČEVJE

Gosposka ul. 38.

Glavni trg.

št. 39.

Barva vsakovrstno blago. Kemično čisti obleke. Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 25.

Telefon št. 415.

Poštno-čkovni račun 11.428.

prevzema po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrežja, balkone, vrtnice, verande ter razna druga vrsta arhitektonična dela.

Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže, vrata, okna i. t. d.

Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste razpetine od 12—50 m. Parna žaga in strojne delavnice.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.